

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe un jum. . . 12 "
Pe o lună . . . 2 "

Nr. de Duminecă
pe un an . . . 4 Cor.
Pentru România și
America . . . 10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Dez. Ferenoz-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Mulțumite publice și Loc de-
schis costă fiecare șlr 20 ml.
Manuscripte nu se în-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Vasile Stroescu.

Iată-ne pentru a doua oară scriind în fruntea ziarului nostru un nume pe care neamul românesc l-a săpat pentru vece în sanctuarul sentimentelor sale de admirațiune și recunoștință.

Încă nu s'a stins cea din urmă vibrație din cântecul de sărbătorire ce smulsese din inimile noastre omul care a slăvit prin fapte de o ideală iubire de neam acest nume și lată că el, călăuzit de lumina sfântă a acestor iubiri, a găsit un nou prilej de a veni în ajutorul opintirilor sisifice ce facem pentru înălțarea culturală a poporului nostru.

300.000 de coroane, în bani gata, au sosit azi la adresa Mitropoliei Române din Sibiu dela acest mare și generos suflet, cu menirea de a se întrebuința — întreagă această sumă frumoasă — în scopul răspândirii și fortificării prin așezăminte a culturii românești.

Mândri de fapta aceasta, a cărei strălucire se revarsă asupra neamului nostru întreg, o vestim cu bucurie lumii românești, căci ea ne aduce însemnare și nădejde și ne întărește credința, ce aproape o pierduserăm, în steaua noastră cu noroc.

Ochii noștri se opresc aimiți și plini de admirație în fața ei și răpiți de însuflețire li urăm celui care ne-a hărăzit acest nou moment de înălțare sufletească:

Intru mulți ani!

Principii politice

Crizele prin care a trecut Ungaria în anii din urmă, n'au rămas fără efect asupra situației politice a românilor. E a fi- resc ca, pe când poziția tuturor partidelor politice din țară se schimbă, să se schimbe și poziția partidului nostru național. Un particular, când vrea să se întoarcă sau este silit de împrejurări ca să se întoarcă își schimbă cu ușurință poziția. Nu tot cu aceeași facilitate se îndeplinește întoarcerea unui organism compus din multe mii de capete. Avem o lege de gravitate nu numai fizică, ci și una psihică la care sântem supuși ca oameni alcătuiți din duh și materie.

Raționamentul nu se face în capetele tuturor în același fel și în aceeași perioadă de timp; cei târzii și cei desorientați au tendința firească a-și păstra poziția veche pe cât timp nu văd și nu cunosc necesitatea a o schimba. Astfel orice necesitate de a se întoarce, de a-și schimba poziția avută până aci însemnează pentru un partid politic o criză, prin care trebuie să treacă. Într-o asemenea criză se află acum partidul național român. La aparență criza ar fi ușoară, și cu toate aceste simptomele ei se prezintă supărătoare pentru noi români.

Până acum partidul național român a avut, dela întemeierea lui până astăzi, o atitudine adversară atât guvernului cât și tuturor partidelor ungurești opoziționiste. În acest spirit au fost crescut partidul decenii dea-

rândul și generații întregi de oameni s'au petrecut fără ca situația să se schimbe. Tot ce era unguresc era adversar și tot ce era național-românesc era anti-unguresc. Nimeni nu-și putea închipui o situație, în care românii ar putea lucra politicește alături cu ungurii, și când totuși se găsea careva dintre noi, care făcea o asemenea încercare riscată, a fost lăpădat din comunitatea românească, a fost izolat și astfel împedecat a săvârși o lucrare în numele românilor.

Așa ne-am deprins noi să procedăm, în acest gând am crescut, am trăit, și ne-am întărit. Fără îndoială că însușirea aceasta a fost una din cele mai mari virtuți ale organizației noastre politice, cu care cu drept cuvânt ne mândrim. Prezentul ne dovedește că ea avea și o bază reală politică, și că raționamentul politic, care ne-a determinat a proceda astfel, a fost foarte corect. Dacă ne-am fi legat noi românii în trecut de oricare dintre partidele politice ungurești și am fi încercat o soluțiune, rânduile noastre ar fi astăzi tot așa sparte, partidul nostru ar fi întocmai așa sfâșiat, precum sânt rându- rile și partidele ungurești, fără ca prin jertfele noastre să fi putut ajunge nici cu un pas mai aproape de aspirațiile îndreptățite.

Principiul politic care ne-a condus până aici în ceea ce privește poziția noastră față cu ungurii n'a izvorât însă din calculele șoviniste sau din sentimente de ură de rasă. Din contra nimeni din noi n'a văzut alt chip pentru înălțarea conflictului decât prin o bună înțelegere cu ungurii. Va să

Scriitorii noștri dramatici.

De Il. Chendi.

După multe peripeții și refuzuri, corpurile legislative din București au votat în sfârșit o nouă lege a teatrelor, cu gândul curat de a reorganiza această nobilă instituțiune culturală. Îmbunătățiri esențiale nu credem să aducă legea cea nouă, deoarece, în mod firesc, progresele în teatru nu se realizează prin legi și prin administrație, ci exclusiv prin talentul scriitorilor și prin calitățile actorilor. Cum însă problema teatrală este cea mai largă pentru public, cum toți privitorii și toți diletanții și cabotinii de tot soiul își însușesc dreptul de a se pronunța în această materie, ca despre lucrul cel mai simplu din lume, este explicabil dacă și la noi s'a făcut și continuă a se face oare-care târâbol în jurul reformei.

Punctul care ne privește însă mai de aproape este modul cum s'a hotărât în lege ca să se compună așa zisul comitet teatral.

Acest comitet, care are menirea să examineze valoarea pieselor jucate, să dea direcția estetică în teatru și să controleze jocul artistic al forțelor angajate, era până de curând numit de guvern și supus fluctuațiilor politice. De obicei scriitorii lipseau până acum din rândul acestor directori ai teatrului și în locul lor se numiau librari, ofițeri în pensie sau alți clienți ai guvernelor. Sânt însă câțiva ani de când presa noastră literară relevă necontenit această anomalie. În mai multe reviste am arătat, că o piedecă mare în dezvoltarea literaturii noastre dramatice este tocmai faptul, că scriitorii nu sânt atrași spre

teatru, că nu figurează în comitet și nu se face nimic pentru a le înlesni cunoașterea prin inițitive a întregului mecanism teatral.

Legea cea nouă vine acum și ține seama de aceste constatări. Se dispune acolo, ca ministrul de culte să numiască în comitet un scriitor pe care l va socoti de potrivit și se mai prevede, ca să se aleagă, din partea autorilor dramatici, un alt scriitor, care să-și reprezinte colegii în comitet. Un pas cuminte s'a făcut deci și un principiu bun s'a adoptat și se va pune în practică.

Dar cum? Aici avem două rezerve de făcut.

Nu înțelegem mai întâi prerogativa ministrului de a numi din oficiu un scriitor în comitet, câtă vreme ministrul, care poate fi cu totul străin de literatură, nu este în măsură de a face totdeauna o dreaptă alegere. Pe cum se știe, scriitorii de seamă de astăzi sânt grupați în societate și just ar fi fost, dacă îndatorirea aceasta, de a delega pe unul în comitetul teatrului, s'ar fi lăsat întreaga societății scriitorilor.

Nu găsim genială apoi nici măsura actualului director al teatrului, a dlui Pompilie Eliad, cu care și a înfiripat un număr de autori dramatici, invitându-i să se întrunească și să-și aleagă un reprezentant. Ziarele publice această listă de scriitori dramatici în viață, compusă de d. Eliad și, deoarece lista cu pricina este o probă evidentă despre slaba orientare a acestui director în materie de literatură, vom cita și noi numărul aceluia, pe care d. Eliad îl admite în rândul scriitorilor dramatici: Alexandrescu-Dorna; Em. Antonescu; I. Bacalbașa; căpitan Bacaloglu; Z. Bârsan; Bengescu-Dabija; I. L. Caragiale; L. Daus; Al. Davila; B. Delavrancea; Mircea Dimitriade; Dușu-Du-

țescu; Al. O. Florescu; C. Origoriu; Constanța Hodoș; H. C. Lecca; V. Leonescu; Al. Macedonski; P. Macri; I. Malla; C. Mărculescu; I. Miclescu; I. Negruțzi; Polizu-Micșunești; N. D. Popescu; Rădulescu-Niger; G. Ranetti; D. R. Rosetti; Rosetti Max; Iuliu Roșca; N. Țincu; V. Tomescu; și maior Ursachi. Fericită țară, fericit popor cu treizeci și trei de scriitori dramatici!!

Pe socoteala acestei umoristice selecțiuni s'ar putea scrie o întreagă satiră la adresa dlui Eliad, care dovedește că-l lipsește cu totul noțiunea valorilor, dându-ne acest ghiveciu de scriitor, printre cari mediocritățile cele mai plate, umpluturile cele mai sarbade, bătrâni ruginiți și negustori ai scenei își au întâlnirea. Lăsăm la o parte pe cei câțiva cunoscuți, pentru cari desigur e o umilire să stea la un loc cu atâția iluștri, cari nu numai că nu sânt scriitori dramatici, dar nici scriitori în genere nu pot fi numiți. Ce caută de pildă d. Alexandrescu-Dorna în fruntea listei, câtă vreme spiritul lui n'a putut să resfețe vre-o dată publicul capitalei, iar toată personalitatea lui se reduce la câteva încălceli și umflături stilistice la »Universul«.

Ce mai are a face d. profesor de drept Em. Antonescu cu teatrul, după ce oribila piesă »În preajma tronului« a avut un sfârșit atât de tragicomic? Dar bietul domn Iancu Bacalbașa, ale cărui critice dramatice sânt cele mai indigeste, al cărui »Mort fără lumânare« a intrat de mult în putrefacție, ce caută printre cei vii? Și iată și pe negustorul de zarzavaturi literare L. Daus, pe bunii părinți ai povestirilor haiducești Panait Macri și Nedea Popescu, pe Dușescu cel care a

zică când vedeam noi în fiecare unguer un adversar politic al nostru speram totodată în vremuri mai bune, cari ne vor face cu putință să stăm de vorbă cu adversarul și să ne putem înțelege cu el. Nu numai că nu se băteau în capete aceste principii politice numai în aparență opuse, ci ele se întregeau în mod firesc unul pe altul. N'am făcut opoziție unui popor, cu care n'am fi vrut nici odată să ne înfrățim, ci am făcut opoziție unui sistem de guvernare, pe care îl credeam dezastruos pentru patrie și asupritor pentru noi cetățenii români, și scopul opoziției noastre era nu numai a contribui la înlăturarea aceluia sistem dezastruos și asupritor, ci și a afla calea bunei înțelegeri cu poporul unguresc, care trăiește aici împreună cu noi între hotarele monarhiei stăpânite de dinastia habsburgică.

Am avut satisfacția rară ca Coroana, ea însăși să ajungă după un lung și amar șir de ani la aceleași concluziuni politice ca și noi românii, să considere sistemul de guvernare din țările, cari aparțin jumătății ungare a monarhiei, ca primejdios pentru dinastie și monarhie și asupritor pentru popoarele sale. În consecință, împăratul și regele Ungariei a numit un guvern, fără legături cu partidele politice de până aci, și i-a dat o nouă îndrumare politică. În această nouă îndrumare politică aflăm și noi românii mai multe puncte, cari corespund aspirațiilor noastre.

Pentru ori ce om nepreocupat rezultă din această schimbare epocală în situațiunea Ungariei, provocată prin chiar intervențiunea Coroanei, adică a factorului legislativ principal, că principiul de opoziție în politica noastră națională românească și-a pierdut dominațiunea de până aici. A căzut sistemul de guvernare combătut de noi pe toate cărările; este peste putință ca noi să continuăm să procedem tot așa ca și când el n'ar fi căzut. Ne putem îndoi, dacă programul guvernului Khuen va deveni o realitate precum am dori, însă nu putem să ignorăm faptul constituirii guvernului cu

îndrumări nouă politice. Este unguresc acest guvern, dar nu sântem îndreptățiți să concludem că tot ce este unguresc este adversar nouă românilor, căci prin o astfel de concluziune am ajunge la utopii politice ca și kossuthiștii, și am face o înțelegere peste putință pentru toate veacurile.

Guvernul Khuen, pe cât timp se va bucura de încrederea împăratului-rege, trebuie considerat în situațiunea politică actuală, cu toate că este unguresc ca un guvern, de care românii se pot apropia. În realitate ei s'au și apropiat. Băbați de încredere ai noștri au intrat în negocieri politice cu membrii acestui guvern. Dovadă că atât partidul național-român cât și întreg poporul românesc au părăsit principiul opoziției din trecut, este că nimeni nu s'au gândit a desaproba sau izola pe aceia dintre noi care au stat de vorbă cu membrii guvernului. Din contră declarația deputaților români din Camera disolvată, o declarație împăciuitoare, care pune în vedere în anumite condițiuni un sprijin al românilor pentru guvern, a întimpinat cu drept cuvânt aprobări generale. Sântem siguri, că în cazul când împrejurările ar fi făcut cu putință o înțelegere deplină între guvern și români, ea ar fi găsit fără doar și poate sancțiunea poporului românesc. Este și firesc acest lucru, fiindcă ținta principală a politicii noastre nu poate fi alta decât tocmai această înțelegere deplină. Desmințirile, cari au urmat mai zilele trecute la adresa »Tribunei« atât din partea conducerii partidului național român cât și din partea guvernului, că »nu s'ar fi încheiat nici un pact între romani și guvern« sânt și ele o dovadă că înțelegerea este socotită în toate părțile ca un rezultat firesc al vremurilor și lumea este dispusă a crede ușor în realizarea ei. În coloanele noastre de altcun nu s'a afirmat niciodată, că această înțelegere s'ar fi și făcut, și desmințirea câștigă astfel o îndoită importanță politică.

Legea de gravitate psihică ne face să

judicăm situația politică actuală tot ca în trecut și sentința reesă uneori anacronică și greșită, dar ea ne sună bine la ureche, fiindcă și astăzi tot ce este unguresc ne pare că nu trebuie să ne apropiem de el și să nu venim în atingere cu el. Ne aflăm și noi politicește într'o criză, și nu ne poate surprinde când în asemeni împrejurări orientarea devine mai dificilă.

Noul episcop al Caransebeșului. *Nl-se telegrafiază din Budapesta: P. S. Sa Miron Cristea, noul Episcop al Caransebeșului, a trecut azi dimineață spre Viena, unde se va înfățișa mâne în audiență specială la monarhul. P. S. Sa va presta mâne monarhului, în cadrele solemnităților obișnuite, jurământul de fidelitate. Actul sfințirii va avea loc Marți, a treia zi de Paști și se va celebra de către I. P. Sa Mitropolitul Ioan Meșianu și de către P. S. Sa Ioan I. Papp, Episcopul Aradului.*

Instalarea se va face în mijlocul unor mari însuflețiri și cu o deosebită solemnitate în ziua de Sf. Gheorghe.

Călătoria Majestății Sale în Bosnia. *Din Viena nl-se anunță că de câteva zile circulă zvonul că Majestatea Sa va face o călătorie în provinciile anexate, îndată după deschiderea dietei provinciale.*

Știrea aceasta, deși a fost desmințită, se menține cu stăruință. Și se pare că desmințirile s'au dat numai fiindcă cercurile competente socotesc ca prematură anunțarea de pe acum a acestei călătorii.

Dieta din Bosnia va fi deschisă la 3 iunie prin arhiducele Francisc Salvator, ca reprezentant al Majestății Sale.

Călătoria Majestății Sale la Sarajevo e proiectată pentru mijlocul lui iunie.

Ziarele din Viena sânt informate că guvernul într'adevăr a propus Majestății Sale să facă această călătorie.

V. Mangra în clubul guvernamental. Ieri seara, clubul »partidului muncii naționale« a avut o senzație — în club și-a făcut apariția părintele vicar al Orăzi-mari V. Mangra.

»Clubul a fost bine cercetat — scrie quasi-guvernamental »P. Lloyd«. — A atras atenția generală mai ales prezența vicarului episcopesc Vasile Mangra, care în cele din urmă s'a hotărât în mod definitiv să candideze în cercul Ceica. În club, d. Mangra a avut întrevederi lungi cu mai multe persoane conducătoare ale partidului.

Alianță româno-sârbo-pangermană. Ziarele ungurești din provincie, mai ales cele cari apar în ținuturi locuite și de națiuni neungurești, publică în vremile din urmă articole de fond identice — primite, gratuit, dela biroul de presă din Budapesta. Firește, articolele aceste sânt îndreptate în rându-l întâi împotriva noastră a românilor. După articolul »Nesățioși«, în care am fost în

maltratată pe Peneș curcanul, apoi plicticoasele umpluturi de o rară inferioritate ca Niger și Roșca: nimeni nu-i știe, nimeni nu-i cere și nu-i gustă de pe scenă. De ce-i mai cheamă d. Eliad din negura necunoscutului?

Mare vină și mare baijocură.

Adică cum? Dacă nimeni nu poate fi împedat de a săvârși crime pe terenul literaturii dramatice, urmează numai decât ca toți acești imbulzitori să primească o consacrare oficială de scriitori dramatice? Dacă lipsa de critică teatrală, ageră și disciplinată, a îngăduit ca pe întâia noastră scenă să crească atâtea buruleni, e nevoie de a le menține? Dacă directorii de teatru, nepregătiți și inculți literalicește, au fost cu îngăduință față de producția națională și au pus în scenă atâtea bazaconi, umiltoare a demnității literaturii noastre, urmează ca acest sistem să fie recunoscut și astăzi, când silințele și puterile de a pluti la un nivel mai înalt, mai artistic, sânt atât de multe?

Rău s'a procedat deci. Noi cunoaștem astăzi bine pornirile cari există în cercurile adevăraților scriitori pentru teatru. Sânt de cele mai binevoitoare. Nici odată dorința de a se apropia de scenă, de a încuraja tendințele cele bune, de

a contribui ca mișcarea vieții dramatice să ia proporții mai mari și mai adânci, n'a fost mai pronunțată ca acum. Dar de unde să iai capul, directorul, cu simțul realității și cu cunoașterea forțelor de muncă, pentru a ne înțelege cu dânsul?...

P. S. Tocmai terminasem aceste reflexiuni, când observ în ziare știrea că în sfârșit domnul ministru al cultelor a distins pe domnul M. Sadoveanu cu însărcinarea de director al teatrului național din Iași. Cu toate că domnul Sadoveanu nu s'a ocupat până acum de această ramură a literaturii, cunoscând cultura, gustul și alte calități ale d-sale avem cuvântul să fim mulțumiți de această numire. Cu înclinările sale măturisite pentru o direcție românească în cultură, e probabil ca domnul Sadoveanu să reușască a relua firul tradiției în mișcarea teatrală atât de înfloritoare odinioară în Iași. De altfel îmi permit și o indiscreție: domnul Sadoveanu lucrează de mai multă vreme și la o dramă, cu care probabil își va inaugura activitatea sa pe spinoasa cale a teatrului.

FABRICA DE OBLOANE
JALUSINE DE ESSLINGEN
CONTRA RAZELOR SOLAR
ȘI STORURI

RONA
ERNÓ
BUDAPEST
TELEFON 23-85

IZABELLA
UTGZA 47.
TELEFON 23-45.

de irendentism, fiindcă nu voim să admitem inadmisibilele ale contelui Tisza, — se pu- acum un alt articol în care sântem învinuiți: sârbi și pangermanii, că am încheiat împotriva ungurimii. Ni se socotește drept că în fața alegerilor îndemnăm pe alegătorii români din cercurile în cari, neavând majoritate, nu putem pune candidați — să voteze cu votul universal, cu acei candidați al program se apropie mai mult de programul nostru.

Abstragând de la faptul că afirmația ziarelor un- cuprinde o mare inexactitate, fiindcă noi acum am adus numai o hotărâre principiară: sprijini în cercurile, în cari nu vom candida, aderentii votului universal, și în același timp apelat la alegătorii noștri să nu se angajeze într-un partid până nu se va publica lista candidaților partidului național-român, ce crimă ar fi dacă spre pildă la Lipova ro- l-ar sprijini pe naționalistul german Orendl, Vrășet pe Heegn, la Becicherec pe Rösler?

Alianța aceasta electorală — dacă se va încheia — nu va fi îndreptată împotriva ungurimii, ci împotriva proorocilor mincinoși cari solicită votul nostru azi, numai pentru a ne îndreptăți mâine.

Ambasadorul Szögyény Marich — conte- ștatea Sa a numit pe ministrul la Berlin Szögyény-Marich, ca răsplată pentru serviciile a- se monarhiei, — conte.

Nu de mult fusese ridicat la acest rang și mi- strul nostru de externe Aehrenthal.

Conferință „națională” sau „electorală”.

— Convorbire cu d. Iuliu Maniu. —
— Prin telefon de la corespondentul nostru. —

Budapesta, 19 Aprilie.

Corespondentul D-voastră a avut azi pri- kjul de a vorbi cu d. Iuliu Maniu care se află în Budapesta și participă la dezbaterile comitetului electoral. În cursul discuțiunii d. Maniu ni-a amintit un articol apărut în Tribuna și scris de »un vechiu membru al partidului național«. În acel articol se spu- nea că primind denumirea de conferință electorală în loc de »națională«, partidul național s'a pus de bună voie pe punctul de vedere al guvernului care nu recunoaște existența unui partid național românesc. După autorul acelui articol, vechile confe- rințe s'au numit totdeauna conferințe »na- ionale« și partidul național nu trebuia să edeze nici de data aceasta, ci trebuia să refere a renunța la ținerea conferinței și trebuia pentru salvarea principiului să se nultămească cu o consfătuire intimă.

Privitor la aceasta iată ce a declarat d. Maniu corespondentului D-voastră:

Am citit cu surpriză articolul »Tribunilor«, a în- put d. Maniu, în care se formulează două acuze ave împotriva conducătorilor partidului național. Mai întâi se spune că în Sibiu nu s'a ținut o lunare a partidului național, ci o adunare a egătorilor români, părăsindu-se atribuția de par- t național român. Afirmația aceasta e neexactă.

În convocarea ce s'a publicat pentru conferință au fost convocați »alegătorii membri al partidului național românesc«. Guvernul a încuvințat ține- rea conferinței în baza acestei convocări. Nu este deci adevărat că noi singuri am fi renunțat la ființa noastră de partid național românesc.

Cât de neexactă e afirmarea »vechilului mem- bru al partidului național« precum că s'a renun- țat la ființa partidului nostru, se dovedește prin textul cuvântării președintelui nostru, a dom- nului Gheorghe Pop de Băsești. În deplină con- formitate cu trecutul nostru dânsul a spus ur- mătoarele (aici d. Maniu a citat din un vechiu exemplar de ziar care la »Café lägerhorn« se păstrase în cadru):

»Perspectiva ce o dă îndepărtarea timpului îm- prumută strălucire mai intensivă străduințelor acelor crezincioși fii al neamului românesc, cari au considerat de supremă necesitate solidarizarea întreg poporului nostru din Transilvania și Un- garia într'un singur partid și cu un singur pro- gram politic.

Dorința mea este, ca această strălucire să se facă în inimile generației ce succede și ale celei ce va succede în viitor într'o bărb. tească hotă- rire de a menținea cu sfințenie aceste mari co- mori sufletești și neînvinse forțe politice ale ne- mului românesc.

Să ținem strâns la programul nostru politic. Și în bine ca și în rău să ținem strânse rândurile partidului nostru național, înfruntând cu bărbăție și cu deplină solidaritate atacurile îndreptate în contra ființei noastre.

Din cuvintele aceste reiese în mod absolut neîndoios intențiile și sentimentele cari au pre- zidat la conducerea conferinței din Sibiu.

Abstracție făcând de asta însă, conferința a proclamat în punctul 7 al moțiunii ce s'a adop- tat menținerea organizației noastre politice de până acuma și a protestat contra ordonanțelor volnice ale guvernului îndreptate contra partidu- lui național. Totdeauna am tăgăduit legalitatea a- cestor ordonanțe și în ciuda lor partidul națio- nal a existat și a lucrat fără întrerupere.

Tot atât de exact e și cealaltă învinuire, pre- cum că noi am fi »părăsit« denumirea de confe- rință națională. Adevărul e că începând de la 1881, toate conferințele noastre au fost numite conferințe electorale în toate convocările și în toate actele oficiale ale partidului. Denumirea de conferință națională a fost adoptată de presa noastră și de limbajul curent după analogia adu- nării naționale din 1848. Dar ea nu a fost între- buințată niciodată ca termen oficial. Cu toate acestea toți românii, și și noi, am considerat confe- rința națională, precum într'adevăr a și fost, fiindcă ea a concretat dorințele neamului romă- nesc întreg, precum și aspirațiile sale la o viață națională cu toate atribuțiile ei. Nu am av- ut, prin urmare, ce să părăsim. Dimpotrivă, pe- tru principiul continuității la care ținem neclintit am păstrat și acuma în textul convocării și în celelalte acte ale conferinței terminologia adop- tată de conferințele precedente și de convoca- torii lor.

E adevărat că guvernul și de data asta ca și în 1905 a dat ordin poliției din Sibiu prin care ni-se făceau unele restricții și cari aveau caracte- rul celei mai revoltătoare ilegalități. Dar ordi- nul acesta nu a putut împiedica, nici acum nici în 1905, ca să se ia hotărâri în acord cu marile interese ale neamului românesc. E adevărat că guvernul prin o evidentă schimbare a tacticii sale a ținut să conteste funcționarea liberă a partidului național, după ce tot el admisesese ține- rea conferinței electorale a partidului național.

În contra acestei măsuri volnice s'a făcut des- tul, cred, atunci când conferința a protestat ener- gic și a ținut să-și termine lucrările fără consi- derație la scrupulele guvernului pe cât de imposi- bile pe atât de ridicole. Am ținut și vom ține totdeauna ca nimic să nu se facă din partea șefilor partidului ce ar putea să prejudece în rău

mersul de dezvoltare al partidului național și al vieții politice a poporului românesc.

Niciodată nu vom recunoaște desființarea par- tidului nostru național ceea ce ar însemna desfiin- țarea ființei noastre politice. Chiar și cu prilejul acestei conferințe am fost cu cea mai mare bă- gare de seamă ca să nu ni-se poată imputa vre-o apropiere din parte-ne către punctul de vedere inacceptabil al guvernului.

Guvernul a dat diferite ordine pentru desfiin- țarea partidului național, dar în ciuda tuturor măsurilor, poporul românesc și-a menținut orga- nizația politică și orice român de bine e ferm hotărât a o menține și pe viitor. Atât cuvântarea de deschidere a președintelui, cât și referatul se- cretarului general, al părintelui Vasile Lucaci au fost în deplină conglăsură cu raportul comisiei de 40, scoțind la iveală în mod cât se poate de evident menținerea partidului. Învinuiile ce ni-se fac deci în articolul menționat nu se pot atribui decât unei neînțelegeri regretabile cari mai ales în timpurile acestea de luptă grea, trebuie evi- tată.

— Dar se spune în acel articol că nu s'a discu- tat în conferință situația politică și că faptul acesta dovedește și mai mult caracterul momen- tan electoral și nu general politic al conferinței, în opoziție cu conferințele trecute în cari se dis- cuta mult și amănunțit asupra situației politice generale, ca într'un fel de parlament, a replicat corespondentul Dv.

— Nici odată în conferințele din trecut, răs- punse d. Maniu, nu s'a discutat în plenul confe- rinței asupra chestiilor politice generale. În ple- nul conferinței s'au făcut numai declarații solemne și s'au adoptat moțiunile propuse de comisune. Desbaterile amănunțite asupra situației politice au avut totdeauna loc în comisune. Și acuma s'a urmat acest obicei. În comisia de 40 au fost dis- cutați amănunțit asupra problemelor politice ge- nerale. Dacă discuția s'a sfârșit de data asta mai repede, cauza e că nu au existat divergențe de păreri, situația politică fiind clară. Punctele de rezoluție au fost adoptate repede exprimând pă- rerea unanimă a tuturor.

În articol se face aluziunea că pentru 20—30 de mandate de deputați, pe cari avem pretinsa perspectivă de ale câștiga, conducerea partidului a renunțat la unele principii importante. Fac ab- stracție de faptul că nu voim să câștigăm de la guvern mandate, mai mult chiar, nici nu admitem cu guvernul o discuție al cărei punct de plecare și al cărei scop să fie numărul mandatelor, ne mirăm însă foarte mult cum se poate presupune că noi de dragul câtorva mandate am fi în stare să lepădăm principii atât de însemnate, cum e ființa însăși a partidului național și organizația lui politică. Cine cunoaște vederile politice ale fruntașilor noștri politici actuali, e lămurit asupra vederilor lor, absolut nestrămutate. Pentru ei nu numărul întâmplător al mandatelor e hotărâtor, ci interesul suprem ca lupta politică să fie condusă în chip corect și conform principiilor partidului național român.

Scrisoare din Roma.

Italianii și românii. — Un tribunal revo- luționar internațional va judeca pe un doctor român. — O lege socială în România.

(De la corespondentul nostru).

Roma, 19 Aprilie 1910.

De data asta, românii au loc larg în presa zilnică Italiană, și supt titlul de un tribunal re- voluționar internațional va judeca pe un doctor român, ziarele de sară din Roma, publică urmă- toarea telegramă din Paris: »După cum știți, în lumea anarhică s'a vorbit mult în zilele din urmă de cazul doctorului Reichmann un militant revo- luționar român (?), care bănuie că ar fi în Franța

Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta pentru că dela **Székely și Réti** fabricanți de mobile în **Marosvásárhely**, capătă **garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor** și constă din: dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de **360 coroane**. Tot aceeași cu toalete în 3 părți **400 coroane**.
Pentru economisire în spese de transport, pentru că întreaga ganitură se expediază franco conform tocmelii separate, în oricare parte a Ardealului. În provincia la dorință prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mastre și servim cu prospecte și cu deseme. — Să fim atenți la firmă!

un agent provocator plătit de poliția română, a fost somat de către partizanii săi să se explice în fața unui tribunal special, venit acum la Paris. Ieste acuzat de lucruri foarte grave, între cari cel mai grav este acesta: este acuzat că ar fi instigatorul complotului urzit în Decembrie trecut în București, contra vieții președintelui consiliului de miniștri român, Brătianu. Acest atentat s'ar fi săvârșit numai în scop de a justifica măsurile excepționale ce guvernul luase contra partidului lucrătorilor sindicalişti.

Iată cum s'a produs scandalul. După atentatul contra lui Brătianu doctorul Reichman s'a dus la Paris, ca să scape, zicea dânsul, de a nu fi arestat. Primit bine în colonia română, dânsul a întâlnit pe un fost tovarăș, Barbu Eftimiu cu care a strâns o vie prietenie, în-ă Barbu este acela care astăzi îl acuză, zicând că doctorul l-a mărturisit lui că cu ajutorul poliției din București a comis atentatul contra lui Brătianu. Barbu a făcut declarații într-o scrisoare adresată ziarului »Adevărul« din București.

Această afacere datează dela data trimiterii scrisoarei, adică de ziua de 10 Martie. Atunci Reichman a plecat în Anglia. Adversarii săi zic că dânsul a plecat ca să scape de răzburarea care-l amenința.

După ce a ajuns la Londra, doctorul a scris lui Barbu — denunțatorul său — o scrisoare în care se apără. Bravo, Barbule — zice scrisoarea — acum ești mulțumit că ți vezi numele publicat în »Adevărul«. După ce m'ai sfruntat, ai vrut să profiți de o confidență ce ți-am făcut eu cu gândul de a pune la încercare sinceritatea ta. După ce m'ai denunțat, ai mei m'au prevenit că este pericolos pentru mine să mai stau la Paris. Te-ai purtat bine cu mine. Nu știu în ce termeni ai făcut denunțul, aștept o explicație din partea ta, și dacă aceasta va întârzia să sosească, voi veni eu la Paris ca să ți vorbesc și să pui în practică ceea ce ți-am promis (pare că l-a amenințat cu moartea). Acum denunță-mă iar.

Socialiștii români au numit un tribunal compus din delegații tuturor partidelor revoluționare din lume. Doctorul a fost citat, dar n'a sosit încă în fața acestui tribunal.

V'am dat trad cerea fidelă a fonogramelor circulare ce s'a publicat în ziarele de seară, fără să schimb nimic. După cum vedeți, lucrul este foarte complicat, bazat pe un fel de țesătură de roman, care — din cauza prea delicatei uzeli — nu poate să fie decât o fantazie bolnavă care a combinat toată această afacere. De alimintrelea, numele imprincipiatului doctor este așa de puțin român, încât putea crede foarte bine, că scriitorul rândurilor din ziarele italiene a greșit și a confundat două afaceri într'una singură, confundând vre-o afacere teroristă rusă cu această afacere românească.

Spre consolare și în opoziție cu antrefileul publicat de ziarele de seară, renumita revistă italiană »Minerva«, se ocupă de o lege nouă votată de parlamentul român: legea care interzice funcționarilor români de a se pune în grevă.

Revista »Minerva«, vorbind de acest lucru, spune că ziarele au vorbit de această lege într'un mod greșit și singur ziarul francez »Hebdo Débats« s'a ocupat în mod serios și a apreciat această lege bună.

»Nu trebuie să se crează că va fi violată libertatea de muncă sau de asociație: din contră, funcționarii prin contractul cu statul își au asigurată pentru întreaga lor viață stabilitatea slujbei lor precum și o pensie pentru bătrânețe; afară de aceasta nu riscă să rămâie fără lucru și nici nu suferă din cauza oscilațiilor afacerilor: când intră în serviciu știu cari sânt drepturile și datoriile ce au de urmat și iscălesc contractul de bună voie.

»In afară de aceasta, guvernul român a voit să garanteze libertatea muncii și legea de care vorbim stabilește pedepse grele pentru lucrătorii sau pentru stăpânii cari ar atenta la această libertate. Nu mai puțin sânt recunoscute și tutele drepturile de grevă, numai cu condiție ca de aceste drepturi să se facă uz în chip pașnic.

»Pentruca să completeze această lege socială, ministrul de comerț al României a prezentat alte proiecte de legi asupra contractului de muncă, asupra caselor de ajutor, asupra accidentelor de muncă. Astfel, România va avea mai multe legi cari, nu ca în alte țări, vor fi făcute toate

deodată și cu bună înțelegere din partea lucrătorilor.

Ultimul pasaj din revista »Minerva« este foarte măgulitor pentru România și înșamnă că străinătatea apreciază, când lucrurile se fac bine, de către guverne cari se gândesc numai la binele și propășirea poporului.

Coresp.

Cum își înțelege guvernul rostul într'un comitat românesc!

— Corespondență particulară —

Aiud, 5/18 April.

Duminecă în 18 c. după amiază s'a ținut aici în sala casei comitatului adunarea de constituire a partidului guvernamental din comitatul Albei-inferioare. Fiind acest comitat în majoritate locuit de români și având pentru unele cercuri electorale candidații noștri naționali, adunarea de Duminecă n'o putem trece cu vederea. Ni-se impune atențiunea în urma categoricelor declarații ce s'au făcut cu acest prilej și icari poartă timbrul oficialității.

Înainte de a se fixa momentele, cari ne priveșc, să aruncăm o privire momentană asupra celor cari s'au prezentat la adunare.

Forța adunării a constat din funcționarii comitatensii în frunte cu comitele suprem Ovreimea, care este vecinicul pendant al guvernelor, oricari ar fi ele, s'a prezentat în număr complet.

Funcționarii dela minele de sare dela M-Uioara; aproape toți solgăbirii și număroși notari, cari au adus cu sine și țărani — și-au dat aici întâlnire. Fostul deputat constituțional, armeanul Issekutz, a venit să lumineze sala și adunarea nu numai prin fața sa de un brun strălucitor, ci și prin lungul său discurs plin de ură contra românilor și naționalităților.

Vre-o câțiva învățători, și doi trei preoți de ai noștri încunjurați de țărani, priveau mai de pe laturi la felul cum se lăghe-bează minunatul partid. Termometrul de însufiețire al adunării arăta spre gradele zero.

Cum vorbirea de des hidere și constituire sânt lucruri banale și cum ascușul vorbirilor unor oratori a fost îndreptat contra fostului guvern al coaliției și contra partidului justicist, care au creat stări anormale în țară — pentru noi aceste critici și atacuri n'au nici o importanță. Frații se ceartă, între ei se calomniază, dându-și fiecare silința să ajungă la macul cu grăunțe, la cărma țării și la căpătuleli. Ne importă însă mult, că chiar în sânul partidului muncii, nu înfiripatul care prătulindeni vestește pacea între locuitorii și conlucrarea armonică pentru înaintarea intereselor tuturor locuitorilor — se declară război în contra românilor.

Un vorbitor, Garda Kálmán, fost conducător independist, declarându-se de aderent al partidului muncii, află de bine a pretinde dela partidul muncii, ca nu cumva să cerce a stăru pentru introducerea votului electoral universal și secret, căci atunci s'ar periclită existența statului »maghiar«, la ce adunarea îi răspunde cu aplauze aclamând pe contele Tisza.

Mult mai necruțător și vehement în contra românilor a fost Issekutz.

Cu gesticulații nervoase de ramolit, cu o alterată față spasmodică, într'o vorbire chilometrică Issekutz a numit comitatul nostru nefericit, și bătuit de o ură seculară, pe care Aiudul a resimțit-o mai mult, fiind devastat și incendiat în trei rânduri. După acest apel la sentimentele ascultătorilor, prin o leșire patetică însoțită de amenințări cu pumnul a exclamat, că votul universal și secret ar fi cea mai mare nefericire pentru acest comitat și țara întreagă; căci introdus odată acest vot, parlamentarismul în Ungaria ar fi înmormântat și națiunea maghiară și-ar săpa singură groapa. Protestează deci contra introducerii votului universal și-l felicită pe Tisza, pentru »dreapta luptă«, ce-o poartă pentru națiunea maghiară.

Adunarea îl aclamează viforos pe Tisza, în vreme ce, de câteori s'a pronunțat numele lui Khuen-Héderváry nici un singur »éjen« nu s'a auzit.

În răpirea ei pentru cultul Tisza adunarea decide, ca la cea mai apropiată adunare a partidu-

lui muncii de aici Tisza să fie invitat prin o deputațiune a se prezinta și aici.

În sfârșit adunarea felicită telegrafic pe Tisza, Khuen-Héderváry și pe Lukács, iar publicul ne îmbrăștie apoi.

Sara a fost o mică încâierare între niște țărani din împrejurime, cari veniseră și ei bieții la adunare. Sermanii nu și-au putut împărți banii, căpătați pentru »paprikás« și călătorie.

Coresp.

Situația politică.

Arad, 20 Aprilie.

Candidații și manifestul partidului național românesc.

Constătuirea subcomisiei însărcinate cu stabilirea listei candidaților partidului nostru național și-a terminat lucrările azi. Peste două trei zile va apare atât lista candidaților cât și manifestul anunțat.

Declarațiile părintelui Mangra.

(La încheierea ziarului).

Corespondența budapestană »K. E.« publică în numărul său de mâine următoarele declarații ale părintelui Vasile Mangra:

— Eu am fost acela care am ținut sus totdeauna steagul partidului național român, chiar și când ai partidului au șovăit, au cochetat cu partidele potrivnice și au făcut guvernelor din trecut servicii secrete. Acum însă s'a schimbat situația. Guvernul contelei Khuen a scris pe steagul său pacea cu naționalitățile: a făcut câtră noi cel dintâi pas și a început remedierea serioasă a plângerilor noastre. În fața acestui fapt ar fi cea mai mare greșală dacă am stăru în vechiul nostru punct de vedere, pe cari acum nu l'îndreptătesc împrejurările schimbate. Făcând totuși astfel, românii ar da dovada lipsel de maturitate politică și ar îngădui convingerea că nu merită un tratament binevoitor. După cel dintâi pas, e rindul nostru acum să facem pasul al 2-lea căci numai astfel se poate închipui aplanarea contrastelor: interesul comun al țării și interesul poporului nostru.

Mă razem pe un trecut și o experiență de 30 de ani, nu mă tem de atacurile nedrepte cari nu pot să mă atingă și nu voi ceda în fața teroarei presei românești, fiind convins că pasul meu conștient și bine cumpănit e corect și salutar pentru poporul meu. Dar se vor convinge de asta și cei ce mă atacă fără cruțare și-mi avansează neîncrederea lor. Nu-mi place vorba multă, viața mea întreagă am fost omul faptelor și, dacă aceasta va fi și voința lui Dumnezeu, prin fapte voi convinge poporul meu că-i voi face mai mult bine decât aceia cari acum se năpustesc asupra mea, fiindcă lucrez după mintea și conștiința mea,

Kossuthiștii împotriva naționalităților.

Fostul secretar de stat Mezőssy Béla, membru marcant al partidului kossuthist, a luat parte la o întrunire dela Csáo, (cercul electoral Bárand, comitatul Bihorului), unde candidează kossuthistul Nadányi Gyula.

Cu acest prilej, fostul secretar de stat a rostit un discurs în care, vorbind despre votul universal, a declarat că acest vot nu i iertat să fie introdus, fiindcă am profita din el și noi naționalitățile neungurești.

Fostul secretar de stat se dovedește ca un demn credincios al șefului său, fostul ministru de comerț Kossuth, care e și el un demn președinte al partidului său — alcătuit din ipocriți politici.

»Reforma electorală — a zis Mezőssy — e primejdioasă numai în ținuturile locuite de naționalități. Aici însă e apoi o chestie de-a fi sau

nu fi. Orice pas pripit înseamnă o pierdere ireparabilă. Dacă ar fi vorba numai de unguri, și fi cel dintâi care aș cere introducerea votului universal... Dar e o perfidie să afirmi că introducerea votului universal și egal ar pune capăt conflictelor cu naționalitățile neungurești... Programul politic al naționalităților nu vorbește numai despre promovarea culturii și religiei lor, — ci ei cer introducerea votului acestuia și în scopul ca să despoaie Ungaria milenară de caracterul său național unguresc și să alcătuiască națiuni politice aparte. Națiune independentă românească, slovacă, cu viață provincială românească și slovacă, cu administrație independentă românească și slovacă etc...

Citiind aceste izbucniri pătimașe și porne din o totală necunoștință de cauză, stări și oameni și programe politice, ne simțim îndemnați să nu-i contestăm fostului secretar de stat epitetul bine meritat de *analfabet* ce i-l dase presa ungurească de mult, pe când era încă la stăpânire.

Contele Khuen la Viena.

Primul ministru, contele Khuen-Héderváry, a plecat azi la Viena, ca să se prezinte mâine, joi, în audiență la monarhul. Contele Khuen va raporta monarhului despre hotărârile din urmă ale consiliului de miniștri. Din Viena primul ministru va pleca apoi pe trei zile la Semmering ca să se recreieze.

Se crede că îndată după reîntoarcerea lui la Budapesta se vor publica alegerile parlamentare.

Atacuri contra contelui Tisza.

Inversunați de atacurile violente ale contelui Tisza corifeii partidului justhrist răspund acum cu aceeași violență și pretutindeni în calea lor ei destramă fragila popularitate ce începuse a se urzi în jurul numelui contelui Tisza. Alaltăieri, la Muraș Oșorhei, Justh a făcut următoarele ieșiri împotriva lui:

— Contele Tisza vorbește despre înăsprirea regulamentului camerei și spune că noi voim să murdărim parlamentarismul cu obstrucții continue. A eiaș Tisza ne aruncă vorbele astea, a cărui persoană e pata de murdărie a parlamentarismului maghiar, și el e omul care cu ajutorul unui președinte al camerei, capabil de orice mârșavie, a comis atentatul mișelesc din 18 Noembrie. Se poate oare închipui un mai odios asasinat contra parlamentarismului decât tocmai cea ce se desfășoară în fața noastră azi, când contele Tisza împreună cu cotele Héderváry au pus în aplicare o legiune întreagă de unelte ilegale pentru a-și asigura prin ele majoritatea în cameră? Nu poate exista îndoială că întreprinderea lor antipatriotică se va sfârși cu cel mai deplin fiasco.

Pe aceasta strună de adâncă mâhnire și-a descărcat mânia Justh, vreme mai bine de un ceas, contra lui Tisza. Intrebuințând un diapason cevași mai puțin acut, contele Batthyány, a adresat contra contelui Tisza aceleași atacuri la Budapesta, aseară. A spus că partidul lui Justh va retorsioana de-aici înainte cu mijloace mai energice ofenzele ce i-s'au adus din partea contelui Tisza.

— E totuși curios — a continuat el — că un fost ministru președinte, voind să-și întemeieze un partid, în loc să-și propage principiile și programul, se susține din calumniarea unui alt partid. Statul care e condus de oameni fără

înțelepciune și cumpătate, ajunge în primejdie. Iar pe contele Tisza în vremea din urmă îl sfătuiește cu amărăciune, care e o rea sfătuire. Supt ocrotirea jandarmilor acuză partidul Justhrist, că prin votul universal ar voi să distrugă caracterul național al țării, dat tocmai alături de Tisza flamurile unui Márkus József, unui Sándor Pál, precum și ale altora, cari așiderea vor votul universal. Se poate asta împăca cu morala politică?

Propaganda reacționară a contelui Tisza.

Duminecă falnicul erou al ouălor clocite va vorbi în fața bunilor cetățeni din Sătmar. Izvoarele oficiale îi prevestesc ca întotdeauna o strălucită întâmpinare, probabil însă că faptele vor desmînți până la derădere și »izbânda« de Duminecă.

Campania electorală.

Apel către alegătorii din Timiș.

Am primit următorul aviz adresat alegătorilor români din cercurile electorale Beclherecui mic, Ciacova, Rittberg (Tormac), Recaș, Cocota și Lipova:

Conferința frunțășilor români din comitatul Timiș ținută în 30 Martie a. c. în Timișoara a instituit un comitet electoral pentru cercurile de mai sus, compus din persoanele următorilor domni: Dr. Aurel Cosma, Dr. Gheorghe Adam, Dr. Cornel Crăciunescu și Dr. Pompil Cioban, avocați în Timișoara, Dr. Iuliu Coste, avocat în Ciacova, Ioan Păpa, protopop și Dr. Valer Gaița, avocat în Buzias, Dr. Lucian Georgevici, avocat în Recaș, Nicolae Micuța, preot în Cerneghaz și Dr. Alexandru Marta, avocat în Lipova.

Acest comitet are să conducă toate gendele partidului nostru național român în campania electorală de acum în cercurile electorale de mai sus, de aceea avizăm pe alegătorii români din aceste cercuri, că în orice afacere privitoare la alegerea dietală în caz de lipsă să se adreseze acestui comitet respective la conrezutul acestuia Dr. Aurel Cosma avocat în Timișoara, de unde apoi li se vor da înviațiunile și informațiunile necesare.

Comitetul totodată apelează la alegătorii români, că până nu se vor lua dispozițiunile potrivite de către acest comitet în conț-legere cu comitetul central al partidului nostru în privința candidărilor și a candidaților, alegătorii români să nu se angajeze la nici un caz pentru alți candidați, fie aceștia de orice partid politic, ca apoi partidul nostru să poată funcționa în fiecare cerc uniform și solidar.

Din com. Făgărașului.

Din Făgăraș ni-se serie că în cele două cercuri, al Arpașului și al Făgărașului, izbânda candidaților naționali e sigură.

A doua zi de Paști, candidații Dr. Alexandru Vaida-Voevod și Dr. Nic. Șerban, însoțiți de mai mulți deputați și alți frunțăși, își încep turneurile electorale în amândouă cercurile, ținându și prin comune dările de samă și discursurile de program. Turneul va dura cam 4 zile, în fiecare cerc. Despre ziua și oara sosirii candidaților prin comune, alegătorii vor fi avizați de cu vreme.

În cercul Arpașului, d. Vaida nu are până acum contracandidat. Să zvonește, că fostul prim-pretor Urdea ar ademeni pe oameni chiar și cu bani, pentru cine? nu se știe sigur, — ceea ce abia ne vine a crede, ca un fecior de preot să se dimiță la astfel de acte.

În orice caz însă Ottenii din ambele cercuri trebuie să bage bine de samă ce fac, să nu se

dejosească eventual pentru un »blid de linte«, ci să și păstreze nepătată onoarea națională!

Lupta electorală în Bihor.

Din Tinca ni-se scrie:

Frământările electorale sânt în toiul lor și în Bihor Candidații partidului »muncii« (pe românește: partidul fiitorilor muncii al bugetelor) furnică prin satele noastre, dau mâna cu românul amărit, ceacă să-l imbețe cu făgăduiele frumoase și i cer votul. Opinca plugarului nostru în zilele aceste are miros plăcut pentru nasul gingaș al muncărilor.

Luptele între partidele ungurești sânt aproape atât de murdare ca și în camera deputaților: Duminecă plebea 48 istă din comuna Suplac a năvălit cu cuțite asupra candidatului partidului muncii Dr. Márkus și a suitel lui, în care se afla, ca prim-cortez avocatul român Dr. Aurel Nikita. Când situația devenise primejdioasă, jandarmii au dat foc în mulțime, rânind de moarte pe doi săteni.

Pretutindeni Insuflețire artificială împrejurul candidaților unguri. Notarii comunali și cercuali, la comandă, aduc la fața locului pe primarii și jurații satelor, să asculte vorbirile candidaților guvernului.

Un asemenea tâmbălu s'a făcut Duminecă (17 l. c.) aci în orașelul Tinca. S'a constituit partidul muncii și s'a proclamat candidat proprietarul Telegdy József. Erau de față în mulțimea oficială și câțiva preoți români. Preoțimea din Bihor astăzi își scuză ușor apostazia.

Oratorul festiv al partidului a fost d. avocat Dr. Iustin Ardelean, cortezul-șef al lui Telegdy.

Cine nu cunoaște pe d-nul Iustin Ardelean — »Vulturul«? D-nialul a fost redactorul foii umoristice »Vulturul«, în care pe vremuri da lecții de naționalism românilor, timbra pe dezertori și-și bătea joc de multe ori și de românii de treabă. Pe atunci era om sărac d. Ardelean. Apoi s'a făcut avocat. Clienții români l-au făcut domn cu echipaj. Și cu lacetul a năpărlit de tot. Astăzi e »poet« unguresc: scrie poezii teribile. Și în năzuința sa spre »mărire«, văzând că deputat nu poate să ajungă, s'a făcut cortezul lui Telegdy. — A avut dreptate d. Dr. Vaida-Voevod, când i-a zis la serata din Oradea:

— »Trist lucru, Iustine, că până acum ai fost »vultur«, iar acum te făcuși »cloțan«.

Când s'a suit la tribună și a declamat mărire partidului »muncii« și lui Telegdy, — mi-s'a făcut rușine și greață.

Pe Telegdy mulțimea l-a primit cu huiduelli nesfârșite. Abia a putut gângăvi câteva vorbe. Ungurii l-au trimis »la Bécs«, iar românii au aclamat cu însuflețire pe candidatul nostru Dr. Aurel Lazăr.

În cercul întreg este o însuflețire fără margini pentru candidatul partidului național Dr. Lazăr. Duminecă d sa a cercetat câteva comune din împrejurimea Tinca. Pretutindenea a fost primit cu o dragoste atât de caldă, că avem nădejdi sigure de izbândă.

Dumineca viitoare dl Lazar își va desfășura programul, cu care ocaziune va fi însoțit de mai mulți luptători naționali, între cari de fostul deputat Ștefan C. Pop. Sătenii din împrejurime pregătesc o primire sărbătorească luptătorilor români. Vor să arate lumii, că și ei își cunosc și știu să și pretulască bărbății, cari muncesc pentru îndulcirea sorții țaranului român.

Nădăjduim, că ne va ajuta Dumnezeu, ca prin alegerea din Tinca să înregistrăm o nouă și grandioasă dovadă de deșteptare a românilor din Bihor.

Dezertori în cercul Belușului.

Ni-se scrie: »Ziarul »Belényesi Ujság« publică următoarea listă de alegători români cari sau făcut membri al partidului guvernamental:

Preoții: Ioan Fofiu (Totoreni), Nicolae Tem-

Pentru cumpărare
de
pălării pentru copii și domni

cel mai bun magazin e a lui

SUC. EMMER FERENCZ
Weismayr Ferencz
Timișoara, centru, strada Hunyadi.

pelean (Căbești), Stmeon Szabó (Mezlad), Miron Clupa (Drăgănești), Vasile Lucuța (Sebiș), Nicolae Popovici (Budureasă), Zaharie Popa (Săliște), Vasile Nicoruța (Cusliș), Ioan Micula (Poiană), Ioan Dărăbant (Șuncuș), M. Man (Fiziș), I. Kóváry (Ioăniș).

Invățătorii: G. Popovici (Nimăești), I. Popovici (Beinșelc), Vasile Sala (Vașcău), Gheorgha Neagu (Lazuri), Gheorgha Rugea (Cusliș), Mihai Ciura (Cristior), O. Mihaș (Leheceni).

Nici dela cei neînscrși în liste nu putea aștepta să-și facă datoria, (?) căci pilda vicarului Mangra și a uneltel lui servile Adrian P. Deseanu, protopopul Vașcăului, începe a fi urmată și de alții.

Se zvonește, că notarilor li-se va da pe timpul alegerii dreptul de a dispune după plac de jandarmeria ce se va concentra, pentru a putea fi deținută la vreme »agitatorii«. Va fi o teroare și corupție cum nu s'a mai pomenit. Ce nu e cu putință în Ungaria, unde exercitarea dreptului de vot e împreună cu primejduirea vieții?!

Părintele Lucaci și toți conducătorii să înceapă fără amânare agitația electorală! Ar fi de dorit, ca dintre foștii deputați să l însoțească câțiva pe părintele Lucaci prin cerc, căci un orator cum e de pildă Ștefan C. Pop ar face minuni!!

Candidați.

Făget. Adică totuș Nemess Zsiga e candidatul oficial al partidului guvernamental. Hencz Károly, care până acum fusese candidatul oficial, la stăruințele contelui Tisza a renunțat în favorul lui Nemess. Impotriva lui candidează și fostul deputat Dr. Hajdu Frigyes (justhist).

Cypin. Candidatul guvernamental e nababul Dugyeryszky Gedeon. Candidatul sîrbilor naționaliști e preotul Ștefan Nikolici.

Pentru credința strămoșească.

București, 18 April.

Ieri Duminică, la orele 10 și jumătate dimineața, s'a oficiat un Te-Deum la Mitropolia din București pentru ferirea țării și credinței strămoșești de uneltirile vrășmașilor bisericii ortodoxe române. Serviciul religios a fost oficiat de I. P. S. Mitropolitul Primat, înconjurat de clerul mitropolitan, între cari arhimandriții Teodosie Cherclulescu, Valerian Chiriță, Evghenie Humulescu, Iustin Săvulescu. Au asistat la serviciul religios I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei și Sucevei, P. S. S. Episcopul Conon Arămescu Donici al Hușilor, PP. SS. LL. Arhierii Sofronie Craloveanu și Teodosie Ploșteanu; Arhimandritu Dr. Iuliu Scriban, directorul seminarului central; Economu Dr. C. Popescu, directorul seminarul N fon; revizorul eclesiasitic și protoereii Capitalei, numeroși alți preoți; doamnele din elita Capitalei care au semnat protestul publicat de noi la timp, precum și un foarte mare număr de credincioși.

La sfârșitul slujbei, înaltul Ierarh a rostit o rugă pentru sănătatea îndelungată a M. S. Regelui și familiei Regale, pentru ocrotirea bisericii și țării și pentru sănătatea d nelor române, ale căror nume le-a pomenit pe rând. După acesta, I. P. S. S. Mitropolitul primat a ținut următoarea predică:

»De câte ori venim în casa Domnului, de câte ori stăm în locul cel sfânt al lui, să fie bine știut că ne aflăm lângă tronul împăratului slavei și al împăratului durerei care ocărându se împotriva, nu a ocărît, pătimind nu a îngrozit, ci da celui ce judecă cu dreptul că da drept este Domnul și drepte sânt judecățile lui. Mântuitorul nostru ne-a dat această pildă că precum a făcut el și noi să facem. El ne-a învățat apoi că nu este primită ruga noastră, mulțumita noastră sau orice jertfă duhovnicească am voi să aducem lui Dumnezeu, dacă sântem în dușmănie cu cineva, că trebuie mai întâi să lertăm ca să fie auzită rugăciunea noastră:

»Deci vei aduce darul tău la altar, zice, și acolo îți vei aduce aminte că fratele tău are ceva

asupra ta, lasă acolo darul tău înaintea altarului și mergi mai întâi de te impacă cu fratele tău și atunci viind adu darul tău.

Se cuvine deci să venim în casa Domnului cu fruntea senină, cu inima smerită și să ne rugăm cu pace!

Și atunci rugăciunea noastră se va îndrepta înaintea Domnului ca tămăia ce umple de mireasma sa cerul cu pământul.

Adunatu-ne-am aci deci, nu ca să urzim niscai planuri pentru izbândire. Cei ce au voit a semăna zizanie în țarina sfintei noastre biserici, drept măritoare, singuri și-au rostit osânda. Și apoi nu ne învață cuvântul cel sfânt:

»A mea este răsplătirea, eu volu izbândi, zice Domnul?« Iar dacă sânt unii, cari merg încă pe urmele acelora să-și aducă aminte de marele învățământ al înțelepciunii din Psalm că răul ce voesc a face altora va cădea mai curînd asupra lor »Întoarce-se va durerea lui la capul lui și pe creștetul lui, nedreptatea lui se va pogori«.

Ne-am adunat aici ca să aducem Domnului mulțumire că mâna lui a făcut putere și va face încă.

Să aducem Domnului laudă că dreapta lui s'a proslăvit întru tărie și se va proslăvi încă.

Să slăvim azi pe Domnul, cel ce ne-a făcut nouă bine și să căutăm numele celui Prea înalt.

Ne-am adunat încă spre a serba după cuviință mișcarea patriotică — cea cu totul spontană și din toate părțile țării a ficelor sfintei noastre biserici ortodoxe naționale, ce va rămănea de-a pururi spre aducere aminte pentru noi și ca o nouă dovadă că femeia română, ca mamă și soție, a fost și va fi pentru toate timpurile păzitoare cea mai credincioasă a religiei și a tradiției neamului nostru.

Să știe deci cei de altă lege că în România nu-și vor putea găsi pământ priincios pentru a face proselitism, abuzând în acest chip de ospitalitatea ce li-se dă. Să știe că românul creștin ortodox nu vrea să-și plece capul înaintea nici unei stăpâniri străine, fie ea chiar bisericească după ce prin sângele generos al fiilor și fraților săi și-a câștigat în ultimul război neatarnarea sa de orice stăpânire politică din afară. Se știe acum pentru totdeauna că noi dorim și vom hotărîtor a fi scutiți de amestecul străin în trebil noastre religioase ca și în cele politice.

Nu vom nici azi, cum n'au voit predecesorii noștri nici odinioară — mator e Vodă Cantemir — a primi încălcita învățătură școlastică ce a produs desbinarea în indivizi, căutând a depărta mintea lor, dela descoperirile științei, a subjugă inima lor spre a o face unealtă pentru scopul de predominare nelegiuită și a depărta conștiința lor de învățăturile adevăratei morale creștinești, prinzând-o în cătușele unei casuistice elastice.

Noi vom a crede numai în a evangheliei simplitate și în învățăturile sfinților părinți din timpul celor 7 sinoade ecumenice, când biserica sta în clasică ei unitate și de când am început a ne organiza și noi ca popor.

Să ne ferim deci de învățăturile străine ce vără vrăjba chiar în familie — prin direcția necreștinească ce propovăduitorii lor pretind a da soției împotriva bărbatului cu disprețul învățurii sfintului apostol Pavel către Efezeni: »Femei plecați-vă bărbatilor voștri ca Domnului, pentru că bărbatul este cap femeii precum Christos bisericei«. Cele ce se petrec în familie unde femeia are asemenea povățuitori sufletești, sânt în adevăr un scandal zice un autor apusan.

Ori trebuie ca bărbatul având credința sa deosebită să se lepede de ea pentru placul femeii și ca să pună capăt certurilor casnice, ori să se despartă.

Să ne ferim de asemenea învățături a căror preponderanță desbină chiar pe copii de părinții lor — nu numai răpindu-l dela sinul lor câte odată chiar cu sila, dar încă dând copiilor pe cari unii părinți naivi îi trimet în școlile acestor propovăduitori străini, o creștere ce după afirmarea acelulași autor apusean, este în ființa sa curat o emancipare culpabilă a copiilor mai ales acelor ce au să moștenească o însemnată avere în folosul acelor propovăduitori și în dauna drepturilor sfinte ale părinților.

A venit vremea credem ca părinții români ortodocși în vederea acestei primejdii naționale să nu-și mai trimeată copil și mai ales copilele lor

în școlile străine dela noi, căci în ele copilele nu învață altceva mai bine decât a disprețului religia părinților și — după ce se mărită — pe cea a bărbatilor. A venit vremea credem, iubii mei fil și fiice, să ne gândim serios la creșterea tuturor fiilor țării în spiritul religiei noastre ortodoxe și a tradiției noastre naționale, căci numai așa vom putea păstra unitatea etnică a poporului și a statului nostru. Că zice un filosof: »Cine are în mână creșterea tinerimei, are și puterea în stat«. Numai așa vom lăsa și noi urmașilor religia strămoșească a răsăritului, ca religie dominantă a statului român — cum ne-au lăsat o și nouă prin constituțiune bărbatii generațiunei trecute, din cari vai azi puțial au mai rămas, parc'ar fi niște stejari bătrâni într'o raște de pădure.

Numai astfel vom păstra homogenitatea noastră ca popor cu același limbă și același lege precum și țaria patriei noastre. »Mare lucru este, zice unul din acei bătrâni oameni de stat ai noștri ce sânt încă în viață (mă refer la d-nul Dimitrie Sturdza) când națiunea se reazămă și se întărește de o biserică care-i națională, care viază în popor ca o instituțiune proprie a lui. Aceasta este cauza că poporul român nu s'a aplecat spre catolicism, care își are centrul de gravitate în afară de popoare și de state... Biserica ortodoxă, prin însă și organizația ei, ne identifică mai tare cu o națiune decât cea catolică... De aceea să vă spun drept că chiar dacă n'aș fi creștin și creștin ortodox din convicțiune, totuși ași apăra biserica ortodoxă ca o instituțiune națională din punctul de vedere politic, ca om de stat«.

Noi însă vom apăra sfînta noastră biserică ortodoxă națională și pentru cuvântul că sântem tari încredințați cum că Ea este singura adevărată biserică a Domnului, Dumnezeuului și Mântuitorului nostru Iisus Christos, întru care ne vom mântui noi, cum s'au mântuit cei mai înainte de noi părinți și frați ai noștri — și întru care vom a trăi și a muri cum au trăit și murit ei.

Sfârșitul iubii mei vă indemn, ca Sf. Apostol Petru, să fim toți într'acest gând, să fim încă milostivi, iubitori de frați, îndurători, blânzi, smeriți, nerăsplătind răul pentru rău sau ocară pentru ocară, ci din potrivă binecuvântând, știind că spre aceasta sântem chemați ca să moștenim binecuvântare și veșnica fericire.

Fie ca toți să ne învrednicim de aceasta prin Iisus Christos, căruia împreună cu Tatăl și cu Sf. Duh se cuvine toată slava, cinstea și închinăciunea acum și pururea și în vecii vecilor Amin«.

După terminarea acestei solemnități înălțătoare de suflete, a avut loc la palatul mitropolitan o recepțiune la care au luat parte înaltul cler și doamnele române.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 20 Aprilie n. 1910.

— **Di Ioan Slavici în Budapesta.** Corespondentul nostru ne anunță că di Ioan Slavici, marele nostru nuvelist, a sosit azi la Budapesta. Tinerimea universitară va aranja în onoarea d-sale o serbare mîne seara.

— **Un banchet în onoarea regelui Carol în Budapesta.** Corespondentul nostru ne anunță: Azi corpul ofițeresc al regimentului de infanterie Nr. 6, al cărui comandant de onoare e regele Carol al României, a dat un banchet la popota regimentului la orele 12 și jumătate. A asistat consulul general al României, d. Gheorghie Derussi, în uniforma de ofițer de roșiori, și secretarul consulatului, d. Augustin Paul.

La șampanie comandantul regimentului, colonelul Vincenz Markovinovits, a ridicat un toast pentru regele Carol. Muzica a întonat imnul regal român. A răspuns di Derussi, bând în sănătatea împăratului Francisc Io-

și relevând prietenia intimă a ce'or doi serbani, precum și faptul că de 30 de ani regele Carol e comandantul de onoare al regimentului. Muzica a intonat imnul austriac. A tostat apoi din nou colonelul Markovinovits, în onoarea domnilor Derossi și Paul. A răspuns dl Derossi, bând pentru comandantul regimentului și pentru serbime. Muzica a cântat alternativ piese românești și internaționale.

Serbarea s'a dat cu prilejul celui de al 11-lea an dela nașterea regelui Carol.

— **Nenorocirea unui preot.** Preotul Iacobărean din Văleani și-a comandat zilele trecute un revolver cu repetiție și s'a dus la curtea bisericii să facă exerciții de tir împreună cu dascălul. Când li-s'a urit preotul a scos magazia și a dat revolverul dascălului care l'a întors spre preot și a pus degetul pe pedecă. Un cartuș însă rămăsese neîmpușcat și acum a luat foc. Glonțelul a perforat stomacul preotului și i-s'a oprit în șira spinării. Nu e nici o nădejde pentru a-l scăpa cu viață. E interesant faptul că numai câteva săptămâni înainte Zimărean s'a asigurat pentru 100.000 cor. în caz de deces.

— **Expoziție de pictură.** Duminică 11/24 Aprilie se deschide în București în localul societății din str. I. C. Brătianu, de lângă primăria din București, expoziția societății »Tinerimea artistică«.

Foarte multe și de valoare lucrări au fost trimise de pictorii, sculptorii, arhitecții noștri etc., spre a fi expuse.

Această interesantă expoziție are anul acesta onoarea de a poseda lucrări executate de M. S. Regina și A. S. R. Principesa Maria, cari au binevoit a da finalul lor concurs expoziției »Tinerimii artistice«.

— **Un poet arestat.** Ziarele americane scriu despre un poet care a fost închis pentru jaf în St. Paul, pentru zece ani. Poetul Carter însă scria din temniță la diferite ziare. Elegiile lui au plăcut așa de mult că condamnatul a fost pus pe picior liber.

— **Moștenitorul sârbesc în Viena.** Alec sandu moștenitorul de tron al Serbiei în drumul său spre Paris s'a oprit la Viena și a tras la Otel Imperial. Sosirea lui s'a întâmplat în secret, așa că automobilele ce pleaseră să-l primească la gară s'au întors goale. În Viena prințul nu a fost recunoscut de nime, la otel s'a transportat cu o trăsură simplă. Scopul călătoriei principelui moștenitor e să viziteze pe unchiul său, principele Azev care zace bolnav la Paris și a cărui stare s'a înrăutățit. Dela Paris va pleca în Riviera.

— **M. Sa Impăratul și serbarea din Roma.** Pelerinii duși la Roma, supt conducerea episcopului catolic Széchenyi, din Győr, cu prilejul desvălirii momentului papei Silvestru, au trimis M. Sale Impăratului o telegramă în care i-se juruiește alipire și credință nestrămutată. Cancelaria cabinetului ca răspuns a trimis următoarea telegramă: Maiestatea Sa Impăratul și regele apostolic ia cu satisfacție la prea grațioasa cunoștință sentimentele de alipire a depu-

tației ungurești trimise la desvălirea monumentului papei Silvestru II., comunicate prin telegrama episcopului Széchenyi.

— **Lumină electrică în biserica din Sacul.** Cetim în »Drapelul« din Lugoj: »Vrednica comună românească e pe drumul — modernizării. Grație activității preotului local Aurel Spătan comuna are azi lumină electrică. Toate casele țăranilor sânt provăzute cu lumină electrică pe care o produce efiin moara de apă. Acum la insistența părintelui Spătan s'a introdus lumina electrică și în sfânta biserică. Și-i de mirat, sfinți dedați cu fumul de lumini de stearin nu s'au prăvălit de pe pereți.

Laudă părintelui Spătan pentru această inițiativă sănătoasă. Acum câțiva ani când era să se introducă și în biserica din Lugoj electrica, s'a zădărnicit planul pe urma părerii, care pretindea pentru o astfel de inopare învolarea patriarhului din Constantinopol. Sântem curioși să știm oare părintele Spătan tot dela Constantinopol a cerut permisiile — ori bazat pe dreptul autonom al comunei bisericesti a făcut lucrul bun ce l'a făcut? Oricum laudă i-se cuvine«.

— **Logodnă.** D. șoara Aurelia Laza și d. Dimitrie Roman fidațați. Sclăș, Aprilie 1910.

— **Veniturile teatrului național din București.** Stagiunea 1909—1910 a teatrului național din București s'a saldat cu un plus de 35.851 lei față de încasările din stagiunea 1908—1909, care și ea, se saldează cu un plus de 13.006 lei față de încasările din stagiunea precedentă ei.

Care va să zică, în ultimul an, supt direcția dlui Pompiliu Eliade, încasările teatrului național au crescut cu 50.000 lei față de stagiunea de acum trei ani când d. Davila răușise să atingă maximum încasărilor.

Excedentul din anul acesta se ridică la suma de 25.000 lei.

— **Taft și viltoarea sa candidatură.** Alaltăieri Taft a ținut în Washington două vorbiri foarte semnificative pentru noua sa candidatură la președinția statelor unite. O vorbire a ținut o la societatea bancherilor, unde a declarat că numai trei ani va mai sta în casa albă din Washington și și a bătut joc de posibilitatea unei remanieri forțate a lui aici.

A doua vorbire a ținut o la societatea Psi-Upsilon-Pi, unde a spus că are paciență și calități suficiente ca într'un singur period de serviciu să-și isprăvească toate planurile și reformele luate în combinație. După toate acestea e evident că Taft nu va mai candida la președinție. Unii spun că acest renunț a fost provocat de invidia pentru succesele lui Roosevelt în Europa.

— **Moarte din întâmplare.** Din Paris vine știrea că pe când majorul Martin într'o dimineață își curăța revolverul a intrat în cameră copila lui de vre-o șapte-sprezece ani ca să-i de bună dimineața. Când l'a îmbrățișat revolverul s'a slobozit, iar fata a căzut jos moartă. Majorul n'a băgat de samă că în revolver mai rămăsese un cartuș.

— **Catastrofa balonului Delitzsch.** E neîndolos că catastrofa balonului a fost provocată de trăsnet, căci s'au aflat urme pe fața negustorului Lux care a căzut victimă. Până acuma se îndolau de adevărul acestei combinații, căci între bucățile găsite din învelitoarea balonului nu s'au aflat urme de foc. S'au aflat însă zdrențele ră-

mase din hainele aviatorilor cari sânt părjoltite peste tot. S'a constatat că aviatorii au pierdut mult balast ca să se poată ridica de-asupra norului, care aducea furtuna, dar toate sforțările lor au fost zadarnice.

— **Sportul cu roțile.** Contra amatorilor sportului cu roțile, cari și pe la noi au început să dea ghionturi pe la colțul stradelor, compromițând echilibrul trecătorilor, s'a pornit mișcare pentru a fi excluși de pe bulevardele și stradele mai principale ale capitalei. În timpul din urmă mai ales, acest sport a cucerit mare teren între băieții de școală și chiar cei mai ridicați, așa că băjbălau toate bulevardele de ei, și mai ales locurile de plimbare. Nu era zi să nu se întâmple vre-un scandal sau bătaie, până când poliția s'a hotărât să ia măsuri de siguranță.

— **Un câne salvator.** În Măcău s'a întâmplat ieri că o femeie se întoarce seara dela vie, însoțită de câne. Când a pus mâna pe clanța porții animalul a început să latre sălbatic și să apuce cu dinții. Intrând în casă cânele s'a repezit cu furie asupra patului și în aceeași clipă un om cu un pumnal a ieșit de supt pat și s'a repezit asupra femeii. Dar cânele la apucat din bună vreme și a început formal să rupă bucăți de carne de pe el și în vremea asta femeia s'a repezit în stradă chemând ajutor. A venit lumea și-au prins pe rău făcător, care a mărturisit că voia să jefuiască casa.

— **Uu escroc.** În Timișoara a fost arestat căpitanul de honvezi Maklary Ferenc, după ce s'a dovedit că a înșelat pe mai mulți țărani bogați pe cuvânt că le va scăpa copiii de miliție. Încă o splendidă dovadă despre moralitatea armatei ungurești.

— **Un ofert a ziarului »Magyar Hirlap«.** Ziarul »Magyar Hirlap« din capitală a înaintat senatului din Brașov un ofert în senzul cărula cere un ajutor de 500 de coroane pentru că ar vrea să scoată de Paști un număr comemorativ pentru orașul Brașov.

— **Nenorocirea unui aviator.** Din Donai vine știrea că aviatorul Breguet a căzut cu aeroplanul său dela o înălțime de douăzeci de metri, în urma unui defect al motorului. Breguet a fost foarte grav rănit la cap și a mai suferit și alte leziuni.

× Pentru 60 de fileri, poți pregăti ușor acasă 2 litri licheruri Alasch sau Anisette, Benedictin, Chartreuse, Curacao, Persecă, Pară imperială, Chimin, Cafea, Rosa, Vanilie, Silvorium, Rachiu de drojzii și Rom. 10 doze în prețul de 6 coroane, cu modul de pregătire expediază franco. Burger Frigyes, farmacist în Cluj-Kolozsvár.

× Am onoare a aduce la cunoștința publicului de dame că m'am despărțit de firma Wittenberger és Jaczkó, unde eu eram conducător și croitor, și mi-am deschis atelier propriu, deocamdată în locuința din str. Akác Nr. 19. Cu stimă: Jaczkó József, croitor pentru femei și bărbați.

Cronica socială și artistică.

Concert în Hațeg. Reuniunea română de cântări din Hațeg invită la concertul ce va avea loc, cu concursul corului teologilor din Sibiu, Luni, a doua zi de Paști (2 Maiu n.) în sala otelului »Mielul de aur« din Hațeg. Inceputul la orele 8 seara.

După concert urmează danț.

Îți cade părul??? N'ai decât să folosești spiritul pentru păr, »Petrol« a lui Kulka care e cel mai sigur mijloc în contra căderii părului și a mătreaței. — După o folosință de 2—3 zile vom obține rezultate sigure. Prețul unei sticle cu o explicație în limba română 2 cor.

Pistruii, petele galbene, sgrăbunțele și ori-ce necurățenie a feței se depărtează și curățește mai bine Crema de lapte de crin a lui Kulka. Prețul unei tegle 1 cor. Săpun de crin 1 cor. Pudră de crin în toate colorile 120 cor. Preparate cosmetice de prima calitate. Expediare zilnic cu poșta. — Se pot căpăta dela farmacia la »Vulturul negru« a lui Kulka Emil din Timișoara-Cetate Nr. telef. 645.

ECONOMIE.

Chestia însoțirilor de credit.

De Octavian Sglimbea.

Ghestia însoțirilor devine din ce în ce tot mai de importanță la noi, — numărul lor începe a crește și precum vedem azi că mereu să ivesc bănci, societăți pe acțiuni, tot așa vom vedea nu peste mult că să ivesc în mod sporadic însoțirile. Timpul o aduce cu sine. Insuși poporul să desvoltă la sate, vede în vecini rezultatele unor tovărășii și pretinde și el. Este caz, unde fruntași de țărani, nu înțelegința conducătoare, au umblat și au pus la cale alcătuirea de tovărășie.

Dintre însoțiri mai lăgite până acum sânt la noi băncile sătești, sistem Raiffusen. E cam și explicabil. Țăranul simte ușurința ce i-se face primind banii acasă fără a mai pierde vremea pe la bănci, deschizind ușile și căciulindu se la domni, — vede mai departe, că cu aceleași procente, tot așa de ieftin capătă banii, vede că și timpul până ce ajunge la ei e mai scurt, ba și replătirile le poate face mai cu răgazul, așteptându-l însoțirea timp mai lung, necauzindu-i spese ca băncile cele mari, cari toate să silesc a nu prea avea imprumuturi restante. Dar peste toate acestea simte apoi țăranul binele ce se revărsă asupra sa din fondul cătuș de cât adunat de însoțire. Amintesc aci numai cazul însoțirii din Apoldul mic (lângă Sibiiu), existând de 14 ani, din care acum se pune la cale o grădiniță comună de viță de vie, așa că membrilor să li-se distribuie vițe, iar prețul să-l solvească numai la culegerea recoltei prime. Alte însoțiri din fondul adunat ajută școli, săraci etc. Bunătățile acestor fonduri încă sânt o îmbărbătare pentru punerea la cale a însoțirilor.

Predispoziție se vede tutuș și la poporul nostru pentru tovărășii. Chemarea însă a celor ce au să-i dirgeze destinele economice e să se cugete la soarta acestor tovărășii. Va trebui cugetat la alimentarea lor, și dacă din vreme nu se vor întreprinde pași în aceasta direcție, nu e eschisă căința. Centrala regnicolară din Pesta a însoțirilor de credit oferă cu procente foarte reduse, mai reduse ca toate băncile noastre, bani tovărășilor. Tendința îi este ca să câștige în rețeaua sa tovărășile românești, să înființeze chiar de acestea. Urmarea va fi apoi dictarea unui element strein în organizația noastră economică. Băncile noastre de altcum sânt ferite până azi de aceasta ingerință, mulțămită spiritului încordat de contrarietate între poporul nostru și cel cu pretenții de dominare, așa că la toate ocaziile ne putem mândri cu economia noastră financiară, că e pur națională. Aceasta mândrie sigur o vom susținea mai departe, — va trebui însă să o trecem și în viața tovărășilor.

E și de desaprobat înpintenarea, ce s'a pornit în Bihor și Sătmăr pentru alcătuirea tovărășilor prin centrala «Hanye». Administrarea, conducerea acelora dacă nu azi, mâne e unguerească, asupra activității, asupra menirii, distribuiriilor din fondurile acelora, ba chiar asupra membrilor va dicta cutare notar, sau pretor — primpretor înpintinat, de acele însoțiri vor lega acțiuni politice, contrare aspirațiilor noastre. Cu tot dinadinsul pentru noi e desaprobat înființarea tovărășilor prin concursul centralei anumite pestane și în această direcție deja cunosc caz concret unde conducătorii și-au priceput chemarea și au desmîntit poporul dela concursul sau pentru o așa tovărășie contemplată, l-au făcut chiar de și-a răs-tras subscrierile pentru părțile fundamentale.

Stând, după cum se poate constata din mișcările zilnice, în fața unei acțiuni aplicată spre înfrățirea forțelor și a muncii, spre întovărășiri, va trebui să cugetăm cum am zis la alimentarea acelei mișcări, la directiva ei, aceasta după cum în destul s'a accentuat nu se va putea altcum decât prin introducerea unei conduceri centrale. Nu va putea fi însă aceea în mâna unei bănci existente, sau a unei ce anume s'ar înființa, care să dea tovărășilor sătești și capitalele necă sare, ci va fi o instituție de direcțiură și control, în chipul și forma »Solidarității«, ba chiar în cadrul acesteia. Aceasta prea ușor ar putea lua în mână și chestia însoțirilor. Activitatea acestui organ s'ar împărți în două secții: secția băncilor și secția însoțirilor și astfel am ocoli spe-sele și spargerea de cap cu înființarea unei cen-

trale, dar am ajunge la planul pus, ca la »Solidaritatea« să se introducă birou permanent, cu funcționari stabili, care apoi ar face și serviciile proiectate ale unui birou de informațiune. La suportarea speșelor acestui organ de controlă vor avea să contribuie și însoțirile. Prin angajamentul acesta am ajunge să concetram trei lucruri nu străine unele de altele în biroul permanent al »Solidarității«, cruțând truda, speșele și nemulțămirile ce s'ar mai produce prin o centrală independentă a tovărășilor, care sigur va avea în plan și mijlocirea de credite pentru însoțiri, ceea ce nu gratuit o va face, ci iarăș după câștig umblând, dând șansă la nouă concurență față de băncile existente.

Organul central de direcțiură va avea prin bărbați de specialitate trimiși la sate, după sistemul praxat de sași, să pună la cale în locurile unde băncile noastre vor fi în stare, înființarea de însoțiri de credit, tovărășii de orice natură pentru împrejurările noastre acomodate, să le exopereze creditul necesar, să le isprăvească trebile de contabilitate, iar în ale conducerii să le stea cu statul cuvenit. Prin aceasta procedură de sine înțeles nu s'ar delătura intențiunea binevoitoare a »Asociațiunii« sau »Reuniunii agricole române din Sibiu« de a înființa tovărășii, cari se înțelege vor avea să treacă supt scutul organului central al tovărășilor.

Am zis că organul central al tovărășilor ar avea să pună la cale înființarea de tovărășii acolo unde băncile noastre nu o fac asta. Am voit prin aceasta să nu detrag o datorință, sau chiar un drept al băncilor noastre.

Fiecare din ele își are ralonul său din care își recrută clientela. Fiecare din ele are interes ca în raionul ei singură să lucreze. E justă aceasta pretenție. E acceptabilă cu atât mai vârtos, căci știm că toate băncile noastre mai mult sau mai puțin jertfesc pentru scopuri publice, susțin apoi familii întregi, — deci n'ar fi corect ca și pe calea însoțirilor să se concureze. Organul central ar avea să scriească dela fiecare bancă că e apucată și în stare să înființeze în cercul său de activitate însoțiri și că le poate alimenta cu capitalul recerut, — iar întrucât banca respectivă ar fi gata la așa ceva, va avea numai directiva să o primească dela centrală.

Banca ce înființează tovărășile trebuie apoi și lăsată ca ea să le și aprovioneze, să înțelege cu procent redus. Intru cât nu va fi în stare, sigur cu concursul centralei, va recurge la altă bancă mai apropiată și ieftină.

Prin înființarea de însoțiri de credit, băncile noastre ajută la bunăstarea poporului, desvoltă spiritul de asociare și ajutor imprumutat, au deci un câștig moral, — ajung însă și la câștig financiar: plasează bani siguri, căci toate tovărășile sânt bazate pe garanțe nelimitată a membrilor, câștigă cambii foarte bine, primite la reescont, eventual câștigă depuneri spre fructificare și altele.

Bine ar fi deci ca înființarea și conducerea tovărășilor să o la asupra sa »solidaritatea«, având însă să lase voie băncilor, cari pot și voiesc să înființeze tovărășii supt egida ei, dar bine înțeles numai în raionul lor, ca astfel să nu se nască concurență și pe aceasta cale. Concurență destulă au băncile cele vechi prin înființarea celor nouă, dar au apoi destulă și prin politica băncilor noastre mari de a înființa la filiale. Rîvna de câștig merge foarte rapid, așa că zi de zi vedem ivindu-se câte o filială a »băncilor matere«, cu gândul poate să repare politica greșită a trecutului, care n'a știut să estindă așa tare »matere« prin filiale și uitându-și de hotărârile »Solidarității« cari opresc concurența. Ar fi păcat strigător la cer să ajungem acolo să ne concetram și prin înființarea de tovărășii.

Ar fi o greșală simțită, jignitoare dacă vreunul din cele mai mari institute de bani ce le avem fără spirit de jertfire, ar începe acum o politică de a pune la cale printre români în diferite părți însoțiri de credit, s'ar vedea fățiș scopul lui de a lua terenul băncilor existente, mai mici, ar ieși la iveală tendința spre câștig. Urmarea va fi desarmarea băncilor mai mici, iar scopul nobil al însoțirilor s'ar ridiculiza, am demoraliza poporul, am decădea în concurența oarbă și am ajunge la minunea de a avea chiar în o comună câte două însoțiri de credit românești.

Trebuie lăsat, ba trebuie moralicește impus prin organul superior de controlă ce-l avem ca băncile existente să înființeze, susțină și conducă

în raionul lor însoțirile. Cele ce nu se vor acomoda acestei impunerii — dacă disciplina e de model, — vor trebui să se supună la amendă ce s'ar putea dicta pentru cutare scop public.

Să ivesc și părerea de a sugruma tendința de a înființa însoțiri și tovărășii. Acea părere, după cum s'a și răspuns, nu e bazată, căci cele puține ce le avem au dat rezultat destul de mulțumitor. Dacă nici pe aceasta cale nu vom înzista la o organizație economică la sate, terenul ni-l vor ocupa străinii, vom lăsa avutul și creșterea poporului în mâni străine, dar apoi vom avea să ispășim greșala.

Cu altă ocazie mă voi declara asupra principiilor ce le cred de ducătoare la scop la înființarea tovărășilor, conducea lor și purtarea cărților de contabilitate.

Aviz. Consiliul de administrație al primei Societăți de credit funciar rural din București a decis a pune în curând în circulație pe lângă scrisurile funciare existente și scrisuri funciare 5% în valoare nominală de 10.000 (zece mii) lei, care vor avea culoarea roșie carmin, ca deosebire de cele existente. Cupoanele lor de dobânzi vor fi tot semestriale a 250 lei, cu aceleași scadențe de 1 Ianuarie și 1 Iulie st. n.

Plata grânelor din Aradul-Nou

15 April 1910.

Vremea e cât se poate de prielnică pentru sămănături și dacă va dăinui tot așa, perspectivele sânt cele mai favorabile.

S'a vandut azi:

grâu 300 mm. . . .	11.50— 12.—
orz mm.	6.— 6.10
ovăș mm.	6.40— 6.50
secară mm.	7.40— 7.50
păpușoi 400 mm. .	5.40— 5.50

*Rețeturile sânt socotite în coroane și după 50 kg

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 2 Aprilie 1910.

Prețul cerealelor după 100 kg. a fost următorul:

Oriz non	
De Tisa — — — — —	26 K. 90
Din comitatul Albei — —	27 » 05
De Pesta — — — — —	26 » 80
Bănățanesc — — — — —	26 » 40
De Bacica — — — — —	26 » 40
Secară de calitate I. — —	16 » 80
Orzul de nutreț, calitate I.	14 » 75
Ovăs de calitate I. — — —	14 » 90
Qucuruz — — — — —	11 » 70

BIBLIOGRAFII.

A apărut: »Falanga« No. 13 cu următorul cuprins: Z. Birsan, Tristia, (poezie). I. Dragoslav, Doi agenți. N. Davidescu, Cu senior Cristos de vorbă (poezie). Em. Gîrleanu, Intia Duminecă, Aprilie 1910. I. Mella, Pribegi (poezie). Mihail Dragomirescu, Mozaic critic. I. V. Cronica artistică. E. Grigoraș, Cronica științifică. Informații, etc. Prețul Nrului 20 bani. De vânzare la »Librăria Tribunei«.

Administrația revistei »Falanga« anunță pe cetitorii săi că, începînd dela numărul viitor, vor concura la premii bilunare consistînd din: cărți literare, obiecte artistice și științifice. Numărul viitor va cuprinde bonul care va da dreptul fiecărui cetitor să concureze la premiul ce va fi indicat.

Redactor responsabil: Iuliu Glurgiu.

»Tribuna« institut tipografic, Nichin și cons.

Un candidat de avocat

cu praxă

afliă imediat aplicare în cancelaria d-lui
Dr. Romul Velici, avocat în Arad.

FISCHER TESTVÉREK

fabricanți de țesături de sîrmă, împletituri de sîrmă pentru garduri, site și de coarde din sîrmă de oțel pentru paturi etc. etc. în ARAD, calea József-főherceg-ut nr. 8.

Fabrica: Strada Kossuth Lajos Nr. 45.

Telefon 557.

Recomandă în atențiunea on. public magazinul bogat în lucrări de branșa aceasta,

care se capătă cu prețuri ieftine de concurență.

Catalog de prețuri la dorință se trimite gratuit și porto franco acasă.

- Să nu se confunde cu alte firme! -

MOBILE

Recomand mobile pentru dormitoare sufragerii și saloane prima calitate, stil modern din cele mai preferite soiuri de lemn ca: cires, jugastru, corn, mähăgoni și patisandru, deasemenea aranjament, cel mai nou model pentru anticamere, bucătării și personal.

Cu deosebită stimă:

Varga József tâmplar (măsar) exclusiv, Arad, Kápolna-u. nr. 6b.

Magazin deschis nu am.

Serviciu prompt. Prețuri ieftine.

O greșală colosală au făcut

toți aceia cari contra boalelor reumatice, înțepăturilor, sfâșierii, crepării, săgetării, durerii de spinare și de spate, reumatism, dureri în oase, etc. în loc să folosească

Reparatorul lui Kriegner,

au preferit alte imitații. — Recomandăm deci grabnic fiecărui reumatic și tuturor acelor, cari suferă de boalele de mai sus, precum și la boalele provenite din răceală și din curenți, ca imediat să folosească

Reparatorul lui Kriegner,

care se pregătește exclusiv numai la Kriegner-féle gyógytár, Budapest, Baross-utca nr. 2. deci aci să se adreseze ori-ce comandă.

Prețul unei sticle mici 1 cor., una sticlă mare 2 cor., 5 sticle mici 5 cor., sau 3 sticle mari 6 cor. se expediază franco cu poșta.

Acest medicament excelent vechiu este mai bun decît ori-care spirit, pentru că după o chiar singură frecare vindecă și nu numai astîmpără, ci și face să înceteze durerile.

La comandă să fiți atenți la firmă, ca nu cumva să primiți imitații.

KRAUSZ HENRIK

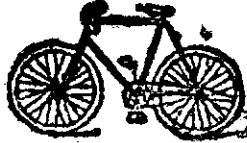
Budapest, IV, Veres Pálné-u. 40.

Trimite mașini de prima calitate SINGER pentru 80 fl. cu suveică centrifugală 40 fl., mașini de cusut centralbobin 45 fl., mașină de cusut cu 5 sertare și suveică în roată pentru 55 fl., mașini centralbobin cu suveică capitară — pentru 65 floreni.

Biciclete cu totul noi 50 fl., cu frână liberă 60 fl., deasemenea mașini industriale foarte ieftine, cu bani gata.

Vanzătorii au scadență la preț, prospecte la dorință se trimit gratuit și fr. Serviciu conștințios.

Kneffel Károly és Fia

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. public, că mi-am mutat

marele magazin de cărbuni,

din palatul de pe Andrassy-tér nr. 14, pe

Boros Béni-tér nr. 2.

Apropiindu-se sezonul de încălzit, stăm la dispoziția p. t. public cu cărbuni veritabili în ori-ce cantitate, transportați acasă, și primește angajament pe întregul sezon la ce se primesc prenotări.

Comandele se pot face în persoană, prin corespondență sau prin Telefon nr. 139, la firma:

Kneffel Károly és Fia

mare comerciant de cărbuni

Arad, Boros Béni-tér nr. 2.

(Cassa Kneffel).

Aplicarea curentului galvanic uniform cheamă

Putere și viață

pentru organismele slăbite. Savanți și somități medicale su-t azi de acord asupra faptului că prin

curentul galvanic avem la dispoziție un mijloc prin care se poate cura cu reușită: slăbirea generală a sistemului nervos, reumă, neuralgie, perturbațiile stomacale, insomnia, durerile de cap, tot felul de slăbiri a nervilor, anemia și orice boală femeiască. Vrei să cunoști acest interesant sistem de cură? La dorință îți trimitem în plic

gratis și franco, fără orice obligament, cartea noastră și cu siguranță ne vei fi recunoscător pentru aceasta lectură interesantă și prețioasele sfaturi ce conține aceasta carte.

Institutul de ordin med. Electro-Vitalizer,

Budapest, Semmelweis-u. 4. félémelet 51.

Ordinează: peste săpt. dela 10—1 și dela 3—6 ore. Dumineca și în zile de sărbători dela 11—1 oră.

Cupon pentru o carte gratuită.

Cătră

Electro-Vitalizer Inst. de ord. med. Budapest, Semmelweis-u. 4. félémelet 51.

Binevolți, vă rog, a-mi trimite o broșură din lucrarea d-v: „Tratat despre electrograpia modernă”. Gratis și franco.

Numele

Comuna

Județul comit

Să se taie afară.

Invenție nouă!

Invenție nouă!

Moară de oțel pentru întrebuintare în economie și acasă, maoină excelent orzul, cucuruzul și grăul, se învârte cu mâna, puterea de muncă a unui băiat de 6 ani, 1 kilogram pe minut - pe lângă garanță și numai într'o mărime.

Prețul 14 coroane.

Fac aparate pentru desfăcerea sămânței de lucernă și trifoiu de mână cu puterea ori cu mâna, de aplica în mașina de îmblătit ori de sine stătătoare. Prețurile să se întrebe.

Kádár Gyula

fabrică de aparate de desfăcut sămânța trifoiului și atelier de reparaturi de mașini

ORADEA-MARE

Nagyvárad) Vilánytelep mellett.

: Abonași și răspândiți :
— în toate părțile —

„TRIBUNA”

cereși în toate hotelurile
cafenelele și ospătăriile.

Oltoi și vlăstare de vie!

Deja de acum mă angajez pentru expediere pentru toamna anului acesta sau pentru primăvara anului viitor.

Prin lărgirea stabilimentului meu sunt nevoit a opera în comun în asociere cu proprietarii de vie sau cu neguțătorii.

Correspondență în limbile: română, germană și ungurească. Adresa:

Alexandru Szűcs fiul, proprietar de vie Bihardiőszeg.

Nou atelier de fotografiat.

Aducem la cunoștința on. public, că am deschis un nou atelier de fotografiat

în Arad, pe Szabadság-tér 16, unde vom pregăti cele mai moderne fotografii cu 40% mai ieftine prețuri.

Cu toată stima:

Sztojkovits és Békés.

Nou atelier de fotografiat.

Prospect de prețuri pentru produsele de primăvară a „asociației pantofarilor din Arad”.

Botine pentru femei:

Pantofi din păslă fl. 1.50
Pantofi de piele de vacs dela > 2.— in sus
Botine > > Regate > 2.80 >
> > chevreux > > 4.50 >
> > vacs cu șiret dela > 3.60 >
> > chevreux cu șiret > 5.50 >
> > de vacs cu nasturi > 4.80 >
> > chevreux dela > 6.50 >

Botine pentru bărbați:

Cu țug simplu, piele de vacs fl. 3.30
> și lețe > > > 4.— >
Bergsteiger din piele cu lustru > 4.80 in sus
Cu țug simple ușoare ca un
fulg p ntru bolnavi dela . . . 5.— >
Bergsteiger de chevreux . . . 6.50 >
Cu țug piele de box . . . 5.80 >
Bergsteiger piele de box . . . 6.20 >
> chevreux bună dela > 7.80 >
Pantofi de chevreux > > 5.— >

Ținem în depozit totfelul de ghețe pentru copii. La comande din provincie să se descrie urma piciorului pe o hârtie.

Comande contra ramb. necorespunzând și înapoiate în curs de 8 zile se schimbă.

Nou!
Atelier de frizerie.

Am onoare a aduce la cunoștința onor. public că mi-am deschis un atelier de frizerie, aranjat cerințelor celor mai moderne, în Arad, Luther Márton-tér Nr. 1. (Casa Dr. Ioan Suciu).

Rugând binevoitorul sprijin al on. public sunt

Cu deosebită stimă:

FOGARASSY PÉTER
friseur.

Primesc vopsirea părului, cu prețuri ieftine.

ATENȚIUNE.

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintii unde a-ți citit aceste anunțuri. :-

Croitorie nouă engleză și franceză pentru femei.
Arad, Szabadság-tér 17.

După absolvarea cursului în Drezda, pe baza experiențelor de mai mulți ani câștigate atât în străinătate, cât și în Budapesta, sub firma Wittenberger H. și Jaczkó József am deschis o

confecție pentru dame,

unde se pregătesc conform gusturilor celor mai rafinate cele mai elegante toalete engleze și franceze.

Pentru convingere rugăm binevoitorul sprijin al onoratorilor dame.

Cu deosebită stimă:

Jaczkó József.

PRĂVĂLIE NOUĂ.

Fodor és Halász

prăvălie pentru pălării, lingerie și modă bărbătească în

Arad, lângă magaz. Neumann M.

Mare asortiment de

pălării

engleze, italiene și din patrie.

Specialități în cravate.

Cele mai bune

mănuși și ciorapi trainici.

Betișoare de promenadă, umbrele, portmoneuri și portțigarete elegante, etc. etc.

Trusouri pentru bărbați, gata și la comandă.

Comande din provincie se efectuează prompt.

Prețuri fixe. — Serviciu excelent.

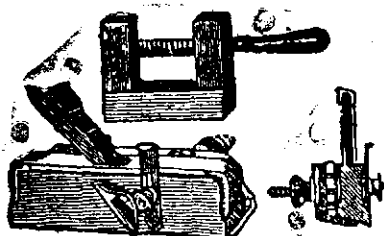
Telefon intra și extraurban 457.

În atențiunea fabricilor de lemnărie!

Recomand

instrumente

din cel mai bun material necesare

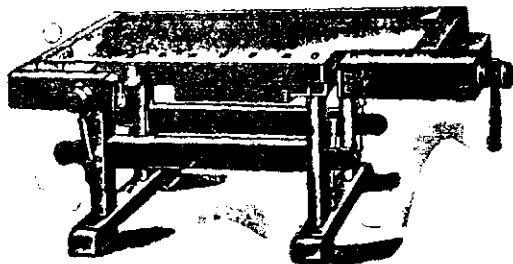
sare pentru măsur, sculptor de lemn și dogar, cu prețuri mod. după desemn.

Nagy Mihály,

fabriică de instrumente

Szabadka

Therezia-tér.

Am onoare a atrage atenția p. t. public asupra prăvăliei de croitorie pentru domni

inokai Tóth Lajos,

conducător șef Vass János, iunior, cea mai veche prăvălie în bransa aceasta, asortată cu cele mai frumoase și variate stoffe, fabricate engleze și franceze.

Se efectuează comande pe lângă prețuri convenabile în cea mai splendidă execuție, din stoffele cele mai bune.

Reputația prăvăliei mele fondată în 1879 e cea mai colantantă garanță pentru a putea satisface și cele mai rafinate gusturi.

La dorința specială a p. t. clienților se vor pune la dispoziție colecții de modele, eventual reprezentantul firmei se va înființa în persoană la cei interesați, atât în loc, cât și în provincie.

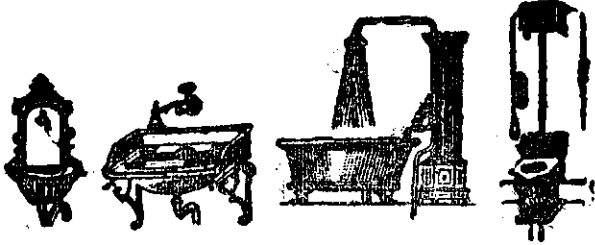
Cu deosebită stimă:

inokai Tóth Lajos, croitor,
Arad, Palatul Neumann, Piața Andrassy nr. 25.

ATENȚIUNE.

Primesc orice lucruri de tinichigiu ș. a.: învelirea ferestrelor, turnurilor, teraselor, instalări de apeducte, aranjarea cabinelor de baie, — latrine și canaluri, de asemenea și orice lucru aparținător acestui ram; combinări de canale și curățirea lor, etc. etc.

Toate aceste lucruri se efectuează solid și foarte ieftin.

AVIS!

Pentru arhitecți și antreprenori e tot sici depozit de var de Vlădeni, stins și nestins, să vinde în cantități după trebuință și foarte ieftin. Cu deosebită atenție:

Max Ruck, tinichigiu, instalator și vânzător de var în Nagzszeben, Heiden-gasse 9.

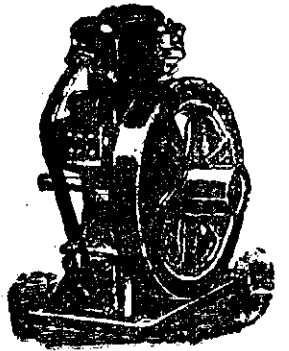
— Telefon pentru oraș și comitat Nr. 318. —

Atelierul special de reparat
al renumitei firme:

SCHMERER & SZABÓ

— Temesvár-Jószefváros, Bonnáz-u. 14. —

Primește tot-felul de reparări și transformarea motoarelor cu benzin, gaz și ulei brut, absorbitoare de gaz, locomobile cu benzin și ulei brut și Arlapuri p. trierat. Bastimente cu benzin, pompe-motor. Mașină de fabricat gheață. Montări specialiste de mori cu prețuri moderate, precum și reparări de automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit de articlii tehnici. Filile magnetice. Unsoși. Material de condensajune. Arzătoare cu acetilen. Material pentru instalări cu electricitate. Cereți catalog de prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștiințios — Telefon pentru oraș și comitat Nrul 318. —

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

B-A-N-I

pe moșii și case de închiriat din Arad

cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4^{1/4}, 4^{1/2}, 4^{3/4} și 5%, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de interese corespunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință antcipes spese de intabulare, convertes datorile de interese mari.

— Rezolvare grabnică, serviciu prompt. —

SZÜCS F. VILMOS

Representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului Bichiș, Gyula, Ciaba.

ARAD, Karolina-utca 8. (Casa proprie.)
(Lângă filiala Poștei.)

Primesc pe lângă onorar acuzitorilor de afaceri abili și demni de încredere.

Nr. Telefonului 275. — Nr. Telefonului 275.

VAS és Tsa

ARAD, piața Boros Béni nr. 6.

Isi recomandă

materialul de edificat

prima calitate, atât var măcinat și în bucăți, cât și gips de Kőbánya. — Depozit permanent de orice soi de țiglă, cărămida presată și împletituri de trestie pentru tencuit tot-felul de articoli din ciment; ca canale, plăci, ghisdele de fantani etc. etc.

Se angajază cu

parchetarea clădirilor

vechi și noi

pe lângă prețurile cele mai convenabile.

Magazie de articlii pentru biserici și preoți.

GEORGE JANGOVICI ARAD,
Forray-utca Nrul 2.

Aduc la cunoștința onoratului public că au sosit

noutățile de primăvară

în stofe, mătăsuri, delainuri, zetyruri, cretoane, batisturi și multe alte articole cari nu se pot toate înșira. ☺ ☺

Cea mai bogată magazie în articli pentru sfintele biserici și preoți :

Postavuri de reverenzi, briuri preoțești, roșii, vânate și negre. ::

Ciorapi împletii în temniță.

CANARINI

■ Cele mai frumoase cântărețe moderne cecântă ziua și la lumină. Cântăreața tinăra 4, 5 fl. de 1 an 5, 6, 8, 10 fl. Renumitele canarine Seifert și verzi dela 10 fl. în sus.

Outoare 1, 2, 3 și 4 fl. după soi. Catalog de prețuri despre papagal, pasări transmarine mămuțe și câini de soi se capătă înainte trimițând 20 fl. Pentru ajungerea comenzilor la loc în viață se garantează. — Comandele se pot face la

DIÓSZEGHY és Társa,
Oradea-mare-Nagyvárad.

Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

Dacă vrei să rămâi tot tineră și frumoasă!

să folosești numai

CREMA DE ROZE,

efectul căreia e surprinzător și plăcut.

Asemenea efect cu alte asemenea preparate nu s'a putut ajunge. Prin urmare **CREMA DE ROZE** e cea mai excelentă pentru păstra ea fineței obrazilor și mânușilor. Prețul unui flacon 1 cor.

SAPUNUL DE ROZE,

perfect și preparat din cele

mai plăcute și odorose materii. Bucata 70 fleri.

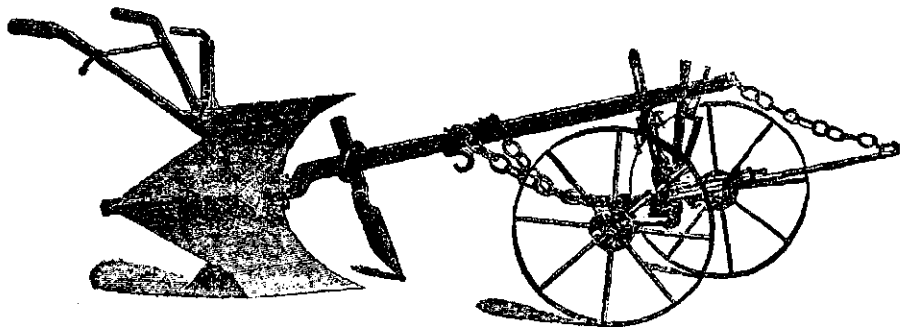
PUDRA DE ROZE,

foarte recomandabilă. Preparată din cele mai

gingașe părți, se prinde bine și de loc nu e vătămătoare. In culori: alb, rosa și crème. Prețul 1-20 cor.

A se comanda la:
POKORNY DUŠAN,
farmacie la
SFANTA TREIME, in
FEHERTEPLOM.

Sam. Wagner,

Prima turnătorie de fer Sibiană mare fabrică de mașini agricole, atelier de mori și prăvălie de fier. Nagyszeben.

Cea mai neîntrecută fabrică de mașini agricole, executate cu cea mai mare precauțiune.

MAȘINI DE LÂNĂ diferite mărimi. DARACE de lână. LUP pentru scărmanat lână. PINĂ pentru abale (postavuri).

■ Foarte mare export în România și Orient. ■

Instalează:

MORI de orice mărime. — CILINDRE la mori pentru asortat făina. — CONDUCTE DE APĂ etc. etc. —

Efectuază:

Cele mai bune ŢEVI TURNATE pentru conducte de apă. Mare turnătorie de FIER și ALAMĂ. Foarte mare depozit în ŢEVI DE FIER de ori-ce dimensiune. Cel mai mare asortiment în MAȘINI DE TREERAT de ori-ce mărime. Foarte mare asortiment de MOTOARE dela 2 cai în sus.

Pe lângă cea mai mare garanție.

Prețuri foarte reduse și condițiunile cele mai avantajoase. :-

EXPLICĂRI și CATALOAGE la cerere gratis și franco.

Prima atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrica de pietrii monumentale.

FERSTENBREIN TAMAS és TARSA

sculptor și măiestru pietrar.

Atelierul central al fabricii: **Kolozsvár, Dézsma-u. 21.**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate propriu din: marmoră, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25.

Cancelarie Centrală:

Nagyszeben, Fleischer gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

AURITOR!

GYÖRY JÁNOS,

auritor de saloane și biserici

Oradea-mare — Nagyvárad, Rákoczi-ut nr. 7.

Primește spre executare, conform planului, aurire și reparare, iconostase, altare, s. mormânt, acoperiș de turnuri, aranjamente bisericesti apoi pregătirea tuturor lucrărilor de bransa aceasta precum și repararea și vopsirea de nou a monumentelor.

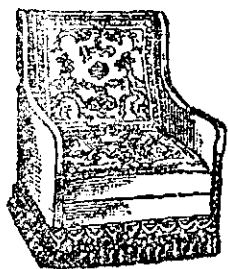
La dorință pregătesc prospect; pentru vederea lucrărilor — în provincă merg pe șosele mele proprii. —

Lucrările mai însemnate ce am executat până acum: Casa nouă a orașului Oradea-mare, palatul episcopesc greco-catolic, biserica «Fraților noui» din Olaszi, palatul episcopesc rom.-cat.; biserica cat. gr.-or.

:- la atențiunea celor ce cumpără mobile. :-

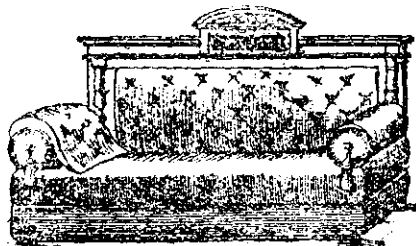
Horger & Kepp

magazin de mobile, atelier pentru covoare (tapețier) decorații în Sibiu-N. szeben, Reisper-g. 27.

O singură încercare vă va convinge despre ieftinătatea tuturor articolelor cumpărate la noi. Conștiințioșitate și serviciu prompt. —

Cel mai bun izvor de cumpărat. Prețuri ieftine.

Fondată în 1885.

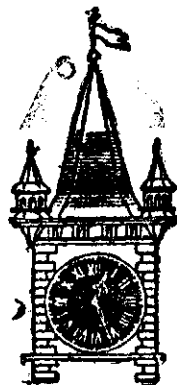
Fondată în 1885.

Peterka Lajos

fabrică pe ciasornice de turn, ang. cu contract de capit. Budapesta

Budapesta IV., str. Bástya nr. 22.

— Prăvălia: V., strada Váczl nr. 57. —

Face pe lângă prețuri moderate și garanție de mai mulți ani ciasornice de turn, școli, castele și cazarme, primește deasemenea și repararea lor.

Fiind chemat mă duc ori unde în persoană, buget face gratuit și trimite porto-franco ori cui.